ՀՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 758 Կ. ՊՕԼԻՍ 15·28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 7 ՇԷՎՎԱԼ 1321 — 14 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԼՎՎԷԼ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալատ Ալի Փաշայի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն արուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : ارماسی فریج
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱՅԱՏԱՆՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱՎՕՏԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Սուրեւ կը հրատարակենք Տօք. Վալանթէն Նալբասի խիստ շահեկան մէկ յօդուածը։ Ինչպէս ընթերցողները առիթը ունեցած են դիտելու, Տօք. Նալբասի յօդուածները կ'անցնին բժշկական դասագիրքերու ընդօրինակութիւնն ըլլալու հանգամանքը, ուրեմն տաղտկացած են ա՛լ ընթերցողներ, եւ աւելի հիմնուած են գործնական կեանքի եղելութիւններու եւ ընկերային հարցերու վրայ, ինչպէս է ներկայ յօդուածը, որ ընկերային լուրջ ուսումնասիրութիւն մըն է։ Ան, հեռու՝ միանգամ ընդհանրներու մաշելի ըլլալու ձեւէն եւ անօգուտ խրթնութեան մը խեցացումը ըլլալէ, ինչպէս եղած են մինչեւ հիմա բոլոր բժշկական յօդուածները, հաւատարակեցաւ շահեկան է ամէն կարգի ընթերցողներու, որոնք հանրօրէն կրնան ըմբռնիլ ընթերցումի վայելէր հմուտ բժիշկին յօդուածին։

Արդէն Տօք. Նալբաս, ինչպէս արուեստի իր գործնական կիրառութիւնը, նոյնպէս ալ իր յօդուածներուն մէջ դրականին ու անմիջականին հե՛տ է որ գործ ունի, որով ան հատու ձեւով մը՝ ամէն բան օգտակարին է որ կը ծառայեցնէ։

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԱԼԲՈՒՄ, ԱՄԱՒԻՍՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՍԵՐՈՒՆԴ

Ալքոլամոլութեան վրայ առաջին ախտանութիւնները կը սկսին վերջին դարուն երկրորդ կէսէն, երբ Շուէյցարի բժիշկ Մանիւս Հիւս որոշապէս նկարագրեց ալքոլին ցաւալի անպատեհութիւնները զոր դիտած էր իր երկրին մէջ։

Դժբաղդաբար, մեր նիւթին վերնագիրը չի թոյլատրեր մեզ նոյն իսկ պատմական մէկ համառօտութիւն ընել ալքոլամոլ անհատներու, որոնք սակայն մ'ինքան բազմաթիւ են մեր ժամանակները. այսու հանդերձ, պիտի ջանանք համառօտիւ նկարագրել ա՛յն ժառանգութիւնը զոր ալքոլամոլ անհատները, կը կտակեն իրենց զաւակներուն, և. ասիկա՝ նոյն իսկ յղութեան վայրկեանէն սկսեալ։

Նկարագրելէ առաջ թշուառութիւնը այս խեղճ արարածներուն, որոնք կանխաւ դատապարտուած են բնախօսական չքաւորութեան, պիտի ըսենք թէ ալքոլին ցաւալի հետեւանքները անծանօթ չէին հին ժամանակները երբ շատ մեծ կարեւորութիւն կը տրուէր մարմնական արտաքին գեղեցկութեան։ Սրդարեւ, այդ ժամանակներուն մէկ օրէնքը կ'արգիլէր ամուսիններուն, ամուսնութեան օրը զէնի խմելը, սա միակ պատճառաւ որ մեր նախնիք դիտած էին թէ, ալքոլամոլ ծնողաց զաւակները ցաւալի ազդեցութիւն մը կ'ընեն սերունդին վրայ։ Ուստի այսօր ամէն մարդ գիտէ թէ խմցականութիւնը, դէմքին գեղեցկութիւնը կամ ուրիշ ամէն յատկութիւն ժառանգական են, քանի որ կարգ մը ընտանիքներ նշանաւոր հանդիսացած են այս կամ այն բնական ժառանգութեամբ, ինչպէս կ'ապացուցանէ մեզի բրօֆ. Ռիպօ՝ ժառանգականութեան վրայ իր յոյժ հետաքրքրաշարժ երկասիրութեան մէջ։

Այս ժառանգութիւնները, կամ աւելի այս փոխանցումները միմիայն դէմքին վրայ չեն սահմանափակուիր, այլ մարդկային մարմնին բոլոր մասերուն ալ, և արդարեւ նախնայրերուն կամ առջի սերունդներուն մարմնական ամենանշանաւոր պարագան իսկ կը գտնենք անոնց սերունդներուն վրայ։

Բայց ալքոլամոլներուն ժառանգութիւնը միմիայն ալքոլամոլութիւնը չէ, վասն զի ալքոլը՝ որ անհաւար կը սպանէ՝ կրնայ հետզհետէ նուազեցնել իր սերունդը, կասեցնելով էակը իր կանոնաւոր զարգացման մէջ, և իր ցեղէն ստորին տիպարի մը մէջ անշարժութեան դատապարտել զայն։ Ուստի յաճախ կը տեսնենք որ ալքոլամոլ ծնողքէ ծնած զաւակը, առանց ինքը ալքոլամոլ ըլլալու, իր վրայ կը ցուցնէ գործարանական անկումի մը հետքերը և նախանական արամագրութիւններ, որոնք ի յայտ կուգան ջղային վրդովումներով, ջլատաւորութիւն, խթէրի, լուսնոտութիւն, ընդհանուր անդամալուծութիւն, և այլն, և այլն։

Անդրադարձ ալքոլը որ կը վնասէ ջղային դրութեան զարգացման, չի քաւանկանար հարբեցողի զայն գործածող անհատը և անոր հետ մէկտեղ չի մարիր. դժբաղդաբար կը հալածէ զայն իր սերունդին մէջ վերջին ծայր տարբեր և զանազան ձեւերով։ Յաճախ նաև այս տխուր սերունդը երեւան չի գար, որովհետեւ ալքոլական թունաւորումը առաջ կը բերէ կանխահաս ծնունդ, ժամանակէն առաջ աղաբերք, ծնունդէն անմիջապէս վերջ տղու մահեր, բազմաթիւ մահեր միեւնոյն ընտանիքին մէջ։

Առ այժմ մէկ կողմ թողլով այն ցաւալի հետեւանքները, որոնց կրնայ ենթարկուիլ մայրը այդ կանխահաս ծնունդներով, ըսենք միայն թէ ալքոլամոլ ծնողներու ժառանգական աղտերը կրնան սպաննել սաղմը, և կամ կասեցնել անոր աճումը, անկատար թողուլ զայն, եթէ սակայն ապրի, և վերջապէս կրնան յանդիլ երբեմն հրէշային ծնունդներու։

Մ. Մ. Տաէսթի, Մանեսոյի, Լապոտի, Կլէյի և Շաէէնի փորձերուն շնորհիւ, մէկ խօսքով Բարիզի Դպրոցին նշանաւոր ուսատութիւններէն ի վեր, կրնանք ըսել թէ, գինովութեան ատեն յղացուած աղաքները դատապարտուած են ողորմելի գոյութեան մը, և որոնք զոհ պիտի ըլլան երբեմն անբուժելի ախտաբանական անկումի մը, եթէ սակայն յաջողին ողջ գալ ուրիշ ամէն յատկութիւն ժառանգական են, քանի որ կարգ մը ընտանիքներ նշանաւոր հանդիսացած են այս կամ այն բնական ժառանգութեամբ, ինչպէս կ'ապացուցանէ մեզի բրօֆ. Ռիպօ՝ ժառանգականութեան վրայ իր յոյժ հետաքրքրաշարժ երկասիրութեան մէջ։

Այս ժառանգութիւնները, կամ աւելի այս փոխանցումները միմիայն դէմքին վրայ չեն սահմանափակուիր, այլ մարդկային մարմնին բոլոր մասերուն ալ, և արդարեւ նախնայրերուն կամ առջի սերունդներուն մարմնական ամենանշանաւոր պարագան իսկ կը գտնենք անոնց սերունդներուն վրայ։

Բայց ալքոլամոլներուն ժառանգութիւնը միմիայն ալքոլամոլութիւնը չէ, վասն զի ալքոլը՝ որ անհաւար կը սպանէ՝ կրնայ հետզհետէ նուազեցնել իր սերունդը, կասեցնելով էակը իր կանոնաւոր զարգացման մէջ, և իր ցեղէն ստորին տիպարի մը մէջ անշարժութեան դատապարտել զայն։ Ուստի յաճախ կը տեսնենք որ ալքոլամոլ ծնողքէ ծնած զաւակը, առանց ինքը ալքոլամոլ ըլլալու, իր վրայ կը ցուցնէ գործարանական անկումի մը հետքերը և նախանական արամագրութիւններ, որոնք ի յայտ կուգան ջղային վրդովումներով, ջլատաւորութիւն, խթէրի, լուսնոտութիւն, ընդհանուր անդամալուծութիւն, և այլն, և այլն։

Անդրադարձ ալքոլը որ կը վնասէ ջղային դրութեան զարգացման, չի քաւանկանար հարբեցողի զայն գործածող անհատը և անոր հետ մէկտեղ չի մարիր. դժբաղդաբար կը հալածէ զայն իր սերունդին մէջ վերջին ծայր տարբեր և զանազան ձեւերով։ Յաճախ նաև այս տխուր սերունդը երեւան չի գար, որովհետեւ ալքոլական թունաւորումը առաջ կը բերէ կանխահաս ծնունդ, ժամանակէն առաջ աղաբերք, ծնունդէն անմիջապէս վերջ տղու մահեր, բազմաթիւ մահեր միեւնոյն ընտանիքին մէջ։

Երբ այս տղաքները կանոնաւոր կերպով աշխարհ գան, բացի վերը յիշուած բնախօսական չքաւորութիւններու տրամադրութիւններէն, անխուսափելի կերպով կը մղուին իրենց ծնողքը թունաւորող թոյնին։ Բարիզի բժշկական Ակադեմիոյ արդի նախագահ բրօֆ. Լանսրոս յաճախ Բարիզի հիւանդանոցին մէջ իր գիտնական դասախօսութեանց միջոցին կը ցուցնէր մեզի ալքոլամոլ ծնողաց ալքոլամոլ զաւակներ։ Արդ, ալքոլամոլի զաւակը մանաւանդ, տրամադիր ամէն տեսակ անկումներու, աւելի դիւրաւ ալքոլամոլ կ'ըլլայ, քան առողջ ծնողքէ ծնած զաւակ մը, որովհետեւ աւելի ենթակայ է ա՛յն տարրին ազդեցութեան որ արդէն թունաւորած է իր հայրը, և ուրիշէ մը աւելի դիւրաւ կ'ընկճուի, ինչպէս կ'ըսէր մեզի իրաւացիօրէն Տր. Լանսրոս։

Սակայն ալքոլամոլ ըլլալու հարկ չիկայ զաւակներուն փոխանցելու համար վերը յիշուած անժխտելի աղտերը, յղութեան միջոցին գինովութիւնը կը բաւէ ծնելիք տղուն տանելու համար այլասեռումի հարուածները։

Եւ արդարեւ թէ՛ բարեկեցիկ և թէ աղքատ ընտանիքներուն մէջ — որովհետեւ հոս ալ երկու ծայրերը իրար կուգան — չենք տեսնէր միթէ առողջ և կորովի զաւակներուն քով որիշի մը ծնունդը որ իր գոյութեան առաջին օրերէն սկսեալ կամ քանի մը տարի վերջը ցոյց կուտայ այլասեռումի յայտնի նշանները, մինչ յղութիւնը և աղաբերքը կատարուած էին միեւնոյն բնախօսական պայմաններու մէջ թէ՛ այդ տղուն և թէ միւսներուն համար, մինչ նոյն իսկ միւս առողջ և կորովի զաւակները իրմէ վերջը ծնած էին։ Գիտութիւնը ապացուցած է թէ գինովութեան վիճակի մէջ յղութիւնը կրնայ ծնուցանել լուսնոտ մը, ապուշ մը, գինեսան յաճախորդ մը, մէկ խօսքով տղաքներու ա՛յն դասակարգը որ ամէն օր կ'աւելցնեն յիմարանոցներու և բանտերու կալանաւորներուն թիւը։ Ուստի ինչո՞ւ համար ընտանիքները չի վարժցնենք սա՝ գաղափարին թէ, յղութեան միջոցին հօրը կամ մօրը վիճակը կրնայ խորին ազդեցութիւն ունենալ ծնելիք տղուն կազմակերպութեան վրայ։

Արդարեւ քանի քանի զաւակներ կը մնան ծնողաց տգիտութեան պատճառաւ. ա՛յդ դժբաղդ էակները ո՛րչափ կը կորսնցնեն իրենց առողջութիւնը և իմաստակութիւնը, մինչդեռ ամէն էակի պէս իրենք ալ իրաւունք ունին առողջութիւն պահանջելու իրենց ծնողքէն։

Անասուն մեծցնողները շատ լաւ գիտեն թէ ինչ պայմաններու պէտք է ենթարկել արու կամ էգ կենդանիները առողջ և ուժեղ անասուններ ստեղծելու համար։ Ուրեմն ինչո՞ւ մարդը իր սերունդին և ընկերութեան շահուն համար պիտի չկնտռէ նպաստաւոր պայմաններ իր զաւակին տալու համար կարելի եղածին չափ ամէնէն աւելի հաւանականութիւնը ողջ աշխարհ գալու և օժտուելու բարոյական, ֆիզիքական և մտաւորական բոլոր յատկութիւններով, որոնք անհրաժեշտ են կեանքի պայքարին մէջ։ Այս պայմաններուն դժբաղդաբար անտեղեակ են ընտանիքներուն մեծագոյն մասը, սակայն բժիշկը, առողջաբանը և ընկերաբանը պարտաւոր են քարոզել անհրաժեշտ պայմանները մարդկային սեռին պահպանութեան համար, որովհետեւ մարդուն առողջութենէն աւելի նուիրական բան չի կայ։ Մենք յաւակնութիւն չունինք ընդարձակ ախտաբանութեան դասընթացք մը ընելու Մանզումէի ընթերցողներուն, այլ մեր միակ ջերմեռանդ բաղձանքն է որոշապէս ցոյց տալ այն բազմաթիւ անկարգութիւնները որուն ալքոլամոլ ծնողք կ'ենթարկեն իրենց զաւակները պարզ տգիտութեամբ։

Ժամանակն է, կ'ըսէ բրօֆ. Ռիմառ որ ամէն մարդ ճանչնայ այս բժշկա-ընկերական խնդիրները, և երբ այս իրազեկութիւնները ճանչցուին և ընդհանրացուին, շատ ծնողքներ, շատ պարագաներու մէջ, սերունդ պիտի հասցնեն կարելի եղածին չափ բնախօսական բարւոք վիճակի մէջ, և այսպէս պիտի նեղցնեն վշտի և մահուան անհուն դաշտը։ Գալով ալքոլամոլներու ամուսնութեան, բրօֆ. Հէկար բացորոշապէս կը գրգռէ թէ ամուսնութիւնը պէտք է արգիլուի անոնց, ո՛չ միայն մինչեւ որ իրենց զգաստանալուն ապահով երաշխաւորութիւնները տան, այլ նաեւ մինչեւ որ ալքոլամոլութեան հետեւանքը վասնզ չի պատճառելու սահմանին հասնի։

Գերմանացի այս գիտնական կնախատքանին ցոյց տուած դարմանը չափէն աւելի քրմատական և դժուարին կ'երեւի մեզի, հակառակ իր էական կարեւորութեան բժշկա-ընկերական տեսակէտով։ Սակայն Ատլանտեան Ովկիանոսին միւս կողմը, Տաքոմա, Միչիկան և Հիւսիսային Ամերիկայի ուրիշ նահանգներու մէջ օրէնք մը կայ որ բացորոշապէս ալքոլամոլներուն կ'արգիլէ ամուսնութիւնը, զգալով զի երկիրը չը խնդրուիր ստորին տեսակէ մարդկային նմուշներով։ Բայց աւելորդ է ըսել թէ ասով քան մը արգիլած չէն ըլլար։ Երբ ամուսնութիւնը կ'արգիլեն՝ հանդուները կ'աւելնան։ Զարիքին դարմանը վերաբերեալ համար պէտք է չարիքին դէմ հակադրել։ Բայց ի՞նչպէս, — մի՛ միայն դաստիարակութեամբ։

Տր. Վալանթէն Նալբաս
Բարիզի Բժշկական Կաճառէն

Բերա

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ 1902 ՏԱՐՒԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Ստացանք Ազգ. Հիւանդանոցին 1902 Յունվար 1էն—1903 Յունվար 1ի տեղեկագիրը։ Հարիւր էջով այս հատորին մէջ Հոգաբարձութիւնը իր մանրամասն հաշուետուութիւնը կ'ընէ, Ս. Պարթիւրք Հօր ուղղուած պաշտօնագրով մը։

Առաջին անգամ հրատարակուած է բժշկական տեղեկագիրները ներքին հիւանդութեանց, վիրաբուժական գործողութեանց և յիմարանոցի բաժինին թուաւոր և վիճակագրական տեղեկութիւնները։

Ամփոփմամբ կը քաղենք հետեւեալները.

1902ի տարեշրջանին դարմանուած 1485 հիւանդաց 1398ը մեկնած են. վիրաբուժական բաժնէն մեկնած են 570 հիւանդներ, որով, ընդամէնը 1968 հիւանդներ։ Հիւանդաց թիւին տարուէ տարի աճումը կը ցուցնէ յետագայ ցուցակը.

1899ին 1638 հիւանդ, 1900ին՝ 1840, 1901ին 1931 և 1902ին՝ 1968 հիւանդ։

Հիւանդանոց դիմողներուն մեծագոյն մասը այրեր են. միջին հաշուով հիւանդաց ³/₄ը այր և ¹/₄ը կիներ են։ 1485 հիւանդներէն 1108 հատը այր են իսկ 377ը կին։ 1902ին դարմանուած 1485 հիւանդաց 747ը կատարեալ բժշկուած են. 326ը բարւոքած, 93ը առանց կարեւոր փոփոխութեան արձակուած և 232ը մեռած են։

Ահաւասիկ հիւանդութեանց տեսակը և քանակը.—

Հիւանդութիւնք		մահ
Շնչառական գործարանի	339	89
Սրտան շրջանի	132	21
Մարսողական գործարանի.	271	31
Լեարդի, փայծաղի և այլ	26	7
Միզային և ծնող. գործոց.	67	8
Ջղային դրութեան	118	42
Ջղագրգռական	83	7
Շարժիչ գործոց.	64	—
Ընդհանուր	92	—
Ափրոդիտեան	101	1
Մորթային	94	1
Զանազան	85	12
Հոգեւարք վիճակով հասած	13	13
Գումար	1485	232

Այս 232 մահերէն 158, այր են և 74ը կին։ Սակայն 13ը հոգեւարք հասած են Հիւանդանոց (8 այր 5 կին), ուստի և բուն իսկ դարմանուածներէն 219 մահ պատահած է, որոնցմէ 150ը այր 69ը կին։ Արդ դարմանուած 1385 հիւանդաց 1032ը այր և 353ը կին են. ուստի

1032 այրէն 150 մահ = % 14,53
353 կիներէն 69 » = % 19,54

Միջին հաշուով այրերը % 14,53 մահ տուած են և կիները 19,54։ Կանանց մահերու առաւելութիւնը կը բացատրուի իգական սեռէ գրեթէ մեծաւ մասամբ պատահներու Հիւանդանոց դիմելը։

Այս չրջանին ընդհանուր մահերու հիւանդներուն համեմատութեամբ միջին թիւն է % 13,46. ահաւասիկ քանի մը տարիներու մահերու միջին թիւերը, որոնցմէ կարելի է տեսնել մահերու թիւին պակսելը զգալի կերպով։

1898ին % 19,37
1899ին % 16,97
1900ին % 15,10
1901ին % 15,12
1902ին % 13.46

Վիրաբուժական բաժին.— Ինչպէս վերը ըսուեցաւ 1902ին ընդամէնը 585 հիւանդ ընդունուած են։ Նախորդ տարիէն կար 46 հոգի։ 61 հատը դեռ կը մնան, հետեւաբար կը մնայ 570 հիւանդներ։ Ահաւասիկ առանց ալ վիճակագրութիւնը.—

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

266

ՔԱՍԻՄ

ԿՆՈՋՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ Մը

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Քաջն տարի եսքը)

Բ.

Վարժուհին որ իրրեւ կին՝ ամուսինէն աղէկ կը կատէր աղջիկներու դաստիարակները։

— Սիրարփիի ու Ցակոբիկի յարաբերութիւնները օր աւուր առաջ երթալու վրայ են, ըսաւ. իրա՛ւ մեր տեսակէտով երկուքին ամուսնութիւնը ամէնէն երջանկաբերը պիտի ըլլայ; բայց տեսնենք մա՛յրը ի՞նչ պիտի ըսէ։

—Աղջիկը չափահաս եղած է փառք Աստուծոյ, յարեց Միանձին, քանի տարին անցուց և մեր ամէնէն աղէկ կը հասկնայ լաւն ու գէշը։ Շարամովին զաւակէն աղէկ փեսացու աշխարհիս վրայ մէկ հատ մ'ալ չի գտնուիր. երանի՜ թէ Եւգինէն անոր կիսունչափ մէկուն տայինք։ Գալով մօրը՝ անիկայ արդէն միշտ կը գրէ որ մեր տան մէջ անցած դարձածներուն տեղեակ է և ինծի անանկ կուգայ որ տունէն ալ շատ հեռու չէ։

— Ան տեղը Աստուած գիտէ, պատասխանեց Վարժուհին լրջութեամբ, հարկաւ օր մը ան ալ պիտի գիտնանք, բայց քանի որ հիմա Սիրարփին մեզի յանձնուած է, ու նուիրական աւանդն է մեր ընտանիքին, պէտք չէ որ անհոգ դանուինք անոր նկատմամբ։

— Իմ խիղճս հանդարտ է, պատասխանեց Միանձին ձեռքը սրտին վրայ դնելով, Աստուած գիտէ որ հինգ զաւկէս աւելի կը սիրեմ Սիրարփիս, ինքն ալ կ'արժէ սիրուիլը, իմ համոզումս ամէնէն մեծ բարիքը ըրած պիտի ըլլանք եթէ Շարամովի զաւկին հետ կարենանք ամուսնացնել զինքը։

Այր ու կին երկարօրէն խօսակցեցան Սիրարփիի և իրենց զաւակներուն նը-կատմամբ. արդէն երկու աղջիկները միայն կային իրենց քով՝ մնացած չորս մանչերն ալ եւրոպական այլ և այլ քաղաքներն ուսանուած էին առեւտրական դրծերով, ուր շնորհիւ իրենց հօր ումանանդ Շարամովի անսպառ հարստութեան՝ նախանձելի դիրքեր գրաւած էին։ Իրենց մեծ զաւակը ուշիմ ու գործունեայ երիտասարդ մը եղած էր հիմայ և կը կառավարէր միւս եղբայրներն ալ, միշտ հակելով անոնց գործառնութեան վրայ. ա՛ն կողմէ անհոգ էին Միանձին ու ամուսինը, քանի որ բարի զաւակ եղած էին անոնք։

Միանձին երեք զաւակները անչափահաս էին իրենց ծնողաց թշուառութեան չրջանին և աչքերնին բացած չի բացած՝ ճոխութեան մէջ գտած էին զիրենք. սակայն մեծ զաւակը կը վերյուշէր ամէն բան ու անձամբ մասնակցած ըլլալով թշուառութեանն ու աղքատութեանը ընտանիքին, գիտէր որ Սիրարփիի ու Եւգինէի ծնած չրջանէն սկսեալ փոխուած էր իրենց բախտը։ Սիրարփիի դաղտնիքը չէին հաղորդած իրեն որ յստակ կերպով չէր հասկցած այն գիշերուան մէջ անցած դարձածը, մինակ սրբած էր իր տան երջանկաբեր հրեշտակը յարդել աղջիկը, որուն վրայ նախանձելի աւելի դայն սկսած էր սիրել եղբայրական բուռն գորովով մը և հիմա իսկ ամէն շաբթու կանոնաւորաբար կը թղթակցէր օրիորդին հետ։

Երկու ամուսիններն ալ խիստ բարեբախտ էին զաւակներու կողմէ, վարժուհին մանաւանդ օրերու բաժնած էր իր թղթակցութիւնները և չաբթուան իրաքանչիւր օրերուն մէկ մէկ զաւկին նամակ կը գրէր՝ միշտ զգուշաւորութեան հրահանգներ տալով։ Զաւակներն ալ օրինակելի ծնողասիրութեամբ կը գուշգուային իրենց ծնողաց ու քոյրերուն վրայ, որոնց շարունակ հրապուրիչ ու նոր նուէրներ կը փոխադրէին իրենց դանուած քաղաքներէն։

Անասուն մեծցնողները չատ լաւ գիտեն թէ ինչ պայմաններու պէտք է ենթարկել արու կամ էգ կենդանիները առողջ և ուժեղ անասուններ ստեղծելու համար։ Ուրեմն ինչո՞ւ մարդը իր սերունդին և ընկերութեան շահուն համար պիտի չկնտռէ նպաստաւոր պայմաններ իր զաւկին տալու համար կարելի եղածին չափ ամէնէն աւելի հաւանականութիւնը ողջ աշխարհ գալու և օժտուելու բարոյական, ֆիզիքական և մտաւորական բոլոր յատկութիւններով, որոնք անհրաժեշտ են կեանքի պայքարին մէջ։ Այս պայմաններուն դժբաղդաբար անտեղեակ են ընտանիքներուն մեծագոյն մասը, սակայն բժիշկը, առողջաբանը և ընկերաբանը պարտաւոր են քարոզել անհրաժեշտ պայմանները մարդկային սեռին պահպանութեան համար, որովհետեւ մարդուն առողջութենէն աւելի նուիրական բան չի կայ։ Մենք յաւակնութիւն չունինք ընդարձակ ախտաբանութեան դասընթացք մը ընելու Մանզումէի ընթերցողներուն, այլ մեր միակ ջերմեռանդ բաղձանքն է որոշապէս ցոյց տալ այն բազմաթիւ անկարգութիւնները որուն ալքոլամոլ ծնողք կ'ենթարկեն իրենց զաւակները պարզ տգիտութեամբ։

Ժամանակն է, կ'ըսէ բրօֆ. Ռիմառ որ ամէն մարդ ճանչնայ այս բժշկա-ընկերական խնդիրները, և երբ այս իրազեկութիւնները ճանչցուին և ընդհանրացուին, շատ ծնողքներ, շատ պարագաներու մէջ, սերունդ պիտի հասցնեն կարելի եղածին չափ բնախօսական բարւոք վիճակի մէջ, և այսպէս պիտի նեղցնեն վշտի և մահուան անհուն դաշտը։ Գալով ալքոլամոլներու ամուսնութեան, բրօֆ. Հէկար բացորոշապէս կը գրգռէ թէ ամուսնութիւնը պէտք է արգիլուի անոնց, ո՛չ միայն մինչեւ որ իրենց զգաստանալուն ապահով երաշխաւորութիւնները տան, այլ նաեւ մինչեւ որ ալքոլամոլութեան հետեւանքը վասնզ չի պատճառելու սահմանին հասնի։

Գերմանացի այս գիտնական կնախատքանին ցոյց տուած դարմանը չափէն աւելի քրմատական և դժուարին կ'երեւի մեզի, հակառակ իր էական կարեւորութեան բժշկա-ընկերական տեսակէտով։ Սակայն Ատլանտեան Ովկիանոսին միւս կողմը, Տաքոմա, Միչիկան և Հիւսիսային Ամերիկայի ուրիշ նահանգներու մէջ օրէնք մը կայ որ բացորոշապէս ալքոլամոլներուն կ'արգիլէ ամուսնութիւնը, զգալով զի երկիրը չը խնդրուիր ստորին տեսակէ մարդկային նմուշներով։ Բայց աւելորդ է ըսել թէ ասով քան մը արգիլած չէն ըլլար։ Երբ ամուսնութիւնը կ'արգիլեն՝ հանդուները կ'աւելնան։ Զարիքին դարմանը վերաբերեալ համար պէտք է չարիքին դէմ հակադրել։ Բայց ի՞նչպէս, — մի՛ միայն դաստիարակութեամբ։

Գործերը այս վիճակի մէջ էին երբ Սեփոն ու ամուսինը Շարամովներու հետ ճաշելէ վերադարձին իրարու հետ կը խորհրդակցէին։ Վարժուհին ո՛րչափ որ Սիրարփիի ամուսնութեամբ կը զբաղէր, նոյնչափ ալ կը փափաքէր ամուսնացնել անդրանիկ զաւակը որուն տալն հոգի կուտար. ուստի աղջիկներէն մանչերուն ամուսնութեան անցնելով չարունակեց անոր վրայ խօսիլ Սեփոնի։ Այս վերջինը սակայն ամբողջ ուշադրութիւնը Մելինէի երեկոյթին նուիրած ըլլալով՝ ուրիշ բանով միտք յոգնեցնելու վիճակի մէջ չէր զգար ինքզինքը։

(Շարունակելի)

զսպել ու արցունքներու հեղեղներով կը թրջէր նամակները։ Կը յիշէր այն օրերը ուր այս չորս տղաքը անկողնին մէջ առած՝ չատ անգամ չունչովը կը տաքցնէր անոնց ցուրտէն սառած մատուրներն ու ոտուներները, քանի որ ածուխ գտնուիլ հաղուագէպ էր իրենց բնակարանին մէջ։ Եւ հիմա երբ ամէն բան առատ էր տունին մէջ ու անոնք ալ մէկ կողմէ դրամ կը հասցնէին, ո՜հ, ո՛րչափ կը յուզուէր ու չնորհակալ կ'ըլլար այս անակնկալ երջանկութեան համար։ Ինք որ այսչափ մտէն չըփուած էր չքաւորութեան հետ, հինգ փարային ձեռք չէր դպցներ տղոցը դրկած ամսաթուակին, զորս ամբողջութեամբ կը բաժնէր աղքատներուն։

Փառանձ միւս զաւակներն ալ բնականաբար կը սիրէր իբր մայր, բայց մեծ տղուն համար հոգի կուտար, անիկայ հով մը ունէր, անձնուիրութեան ծնողասիրութեան հով մը որ կը ցայտէր նամակին իւրաքանչիւր տողէն. քոյրերո՛ւն՝ Սիրարփիին, Եւգինէին անունը գրած ատեն՝ կարծես զգացումի կը թաթխէր գրիչը՝ այնչափ սիրալիր ու գուրգուրոտ լեզու կը գործածէր։

Տարիէ մը ի վեր ամէն նամակով հրաւէր կ'ուղղէին իրեն Վարժուհին ու Սիրարփին, որպէս զի աղջիկ մը հաւնեցնելով կարդէն, բայց անիկա անժամանակ կը սեպէր իր ամուսնութիւնը՝ մինչեւ որ քոյրերը չամուսնացնէր։

Երիտասարդը գիտեր Սիրարփիի ու Ցակոբիկի սիրա մտերմութիւնը զոր կը վերագրէր անոնց երկուքին ալ տղայ հասակէն ի վեր միեւնոյն չրջանակին մէջ մեծնալուն, վարժուհին բնականաբար իր վերջին կարծիքներուն նկատմամբ բան մը յայտնելէ կ'զգուշանար նամակներուն մէջ, հետեւաբար տղան մոքէն չէր անցներ որ քոյրը ամուսնական թեկնածու մը նկատած ըլլայ իրեն Շարամովորդին։

Գործերը այս վիճակի մէջ էին երբ Սեփոն ու ամուսինը Շարամովներու հետ ճաշելէ վերադարձին իրարու հետ կը խորհրդակցէին։ Վարժուհին ո՛րչափ որ Սիրարփիի ամուսնութեամբ կը զբաղէր, նոյնչափ ալ կը փափաքէր ամուսնացնել անդրանիկ զաւակը որուն տալն հոգի կուտար. ուստի աղջիկներէն մանչերուն ամուսնութեան անցնելով չարունակեց անոր վրայ խօսիլ Սեփոնի։ Այս վերջինը սակայն ամբողջ ուշադրութիւնը Մելինէի երեկոյթին նուիրած ըլլալով՝ ուրիշ բանով միտք յոգնեցնելու վիճակի մէջ չէր զգար ինքզինքը։

(Շարունակելի)

Գործողութեամբ բժշկուած	287
Առանց գործողութեան բժշկուած	100
Գործողութեամբ բարւոքուած	28
Առանց գործողութեան բարւոքուած	36
Գործողութեամբ չբժշկուողներ	8
Առանց գործողութեան արձակուածներ	79
Առանց » մեռածներ	15
Գործողութեան ենթարկուելով մեռածներ	18
Գումար	571

Այս ցուցակէն դիւրին է եզրակացնել թէ, մահերու համեմատութիւնը չուրջ 5,78% է, իսկ գործողութեան ենթարկուելով մեռածներուն համեմատութիւնն է 5,29%։ Ընդհ. առմամբ դարմանուած 571էն միայն 33ը մեռած են։

Ցիմարանց.—Տօքթ. Մոնճիրի, իր այս տեղեկագիրով դարձեալ կը տրամնչայ. յիմարներու յատկացուած բաժնին նեղութիւնը, անյարմարութիւնը և անարեւութիւնը, որ մեծապէս կը վնասէ այդ դժբաղդ պատսպարեալներուն առողջութեան։ Հմուտ բժիշկը կարգ մը դիտումներ կ'ընէ, որոնք անշուշտ նկատի պիտի առնէ Հոգաբարձութիւնը, մանաւանդ երբ վերջնայ Հիւանդանոցին յարակից քանջարանոցին գնման բանակցութիւնները։

1902 տարուան միջոցին նախընթաց տարիներու պէս մոնողներու թիւը եւնողներու թիւէն աւելի եղած է, այնպէս որ ասոնց ընդհ. թիւը յարաճուն վիճակ մը ունի։

Մեռնողներու թիւը դրեթէ հաւասար եղաւ նախորդ տարիներու (12,15%) որոնց մեծ մասին պատճառը Ուռակաութիւնն եղած է։ Տարւոյն ընթացքին մէջ ջանքներ եղած են բոլոր տրամադրելի միջոցներով սահմանափակել սոյն հիւանդութեան ճարակումը, սակայն տեղին նեղութիւնը կարելի չէ ըրած այդ բանը։

Այդ յիմարներուն թիւը եղած է 280 հատ, որոնց 4ը Հիւանդանոց փոխադրուած են, և 35ը մեռած են։ 1903 Յունվար 1ին պատրաստ կային 204 այր յիմարներ։

Կին յիմարներուն թիւն ալ եղած է 142. որոնց 1ը Հիւանդանոց փոխադրուած է, և 14ը մեռած են։ 1903 Յունվար 1ին պատրաստ կային 100 կին յիմարներ։

Որբանոց.—Ս. Յակոբայ որբանոցին մէջ 1902ին կային 194 աշակերտ, 7 դասարաններու բաժնուած։ Իսկ Հիւանդանոցի շէնքին մէջ աղջկանց որբանոցին և մանկապարտէզին մէջ կան 104 երկսեռ ուսանողներ։

Երկու վարժարանները ունին 21 երկսեռ ուսուցչական խումբ մը, 9 պաշտօնեայ. ամէնքը 7000 ղր. ամսականով,

Մէջին և բարձրագոյն դասարաններու աշակերտները օրը ժամ մը կը հետեւին արհեստական աշխատութեանց։

1902ին 8 շրջանաւարտներ տուած է։ Թոշակաւոր աշակերտները վճարած են 9318½ ղր. երկու որբանոցներուն գրական պէտքերուն համար ծախսուած են 6351½ ղր. իսկ կրթական պաշտօնէից և սպասաւորաց համար 83,241 ղր. ընդհ. ծախք 87,592½ ղր։

Կան նաև 31 ուսանողներ, որոնք կը հետեւին Պոլսոյ բարձրագոյն վարժարաններու դասընթացքներուն և կամ արհեստներու։

Արհեստանոց.—Որբանոցին մէջ կան 5 արհեստարաններ, կօշկակարութիւն, դերձակութիւն, աթոռագործութիւն, ոստայնանկութիւն և կահագործութիւն։

Այդ արհեստարաններուն մէջ 1899ին ի վեր աշխատած են 82 աշակերտներ, որոնց 16ը անցած տարի իրենց օրինական չրջանը աւարտելով և 20ը առանց իրենց չրջանը աւարտելու մեկնած են։ Մնացած 46էն 16ը այս չրջանէն վերջը չրջանաւարտ պիտի ըլլան։

* * *

Տեղեկագիրը զոր փափաքողները կրնան ստանալ ձրիաբար Հիւանդանոցի դրասենեակէն—մանրամասն տեղեկութիւններ կուտայ նաև Հիւանդանոցի գոյքերուն, կալուածներուն, հասոյթի աղբիւրներուն և այլոց վրայ։

Դիրքին ամէնէն աւելի շահեկան մասը կը նկատանք նոյն հաստատութեան ընդհ. հաշուեկշիռը, ուր կը պարզուին ծախքերն ու հասոյթները, որմէ կը տեսնուի թէ, 1902ին Հիւանդանոցը 87,659½ ղր.ի հասոյթի առաւելութիւն մը ունեցած է։

Այդ հաշուեկշիռը պիտի հրատարակենք վաղը։

Հրապարակի շաբաթական վաճառումներուն ցուցակը.

ՐԻԹՐԷ

18	պարկ Դեղին	14-14¾
61	» Ֆիոթ և Ա. ճերմակ	21-21¾
63	» Ճերմակ	19¾—20¾
10	» Պիճնոս	15½

ԹԻՖԹԻԿ

110	հակ Գոնեա	12 15/40
20	» Եօզկատ	13½-14½

ԱՖԻՕՆ

2	մնատուկ Մուտուրլու	102
2	» Պօլու	108

Կ.Պոլիս, 13/26 Դեկտ. 1903

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱԲՈՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ճաբոնական կառավարութիւնը Շանկայի մէջ վարձու բռնեց երկու շոգենաւ, ընդամէնը 30,000 թօնս տարողութեամբ։ Ռուս գործակալներ ալ բազմաթիւ ձիեր կը գտնեն Մոնկոլիոյ մէջ։ Այս լուրերուն հրատարակութիւնը շատ յուռնտես տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ Շանկայի մէջ։

** Ճաբոնական կառավարութիւնը վարձու բռնեց եօթը խոշոր շոգենաւներ Բօպէի ճաբոնական նաւահանգիստին մէջ։ Սաղէպոյի նաւահանգիստն ալ վարձու բռնուեցան ուրիշ երեք շոգենաւներ ուտեստեղէններու փոխադրութեան համար։

** Թայմզ Դեկտ. 23ի իր Խմբագրականը կը վերջացնէր սա՝ խօսքերով.—«Կը վախնանք թէ կացութիւնը Ս. Արեւելքի մէջ խիստ ծանր դարձուած մը պիտի առնէ։» Նոյն օրը զարմանալի երեւոյթ մը դիտուեցաւ նաեւ Լոնտոնի և Բարլզի Մամուլին մէջ։ Մինչեւ հիմա երկու մայրաքաղաքներու լրագիրները կարծես իրարու հետ կը մրցէին խաղաղութեան և խոհեմութեան յորդորներ տալու, Լոնտոնցիք ճաբոնցիներուն, Բարլզցիք ալ Ռուսերուն, յանկարծ նոյն օրը (Դեկտ. 23) Բարլզի Մամլոյն մէջ պաշտպանութեան զօրաւոր ձգտում մը երեւցաւ ի նպաստ Ռուսիոյ, և Լոնտոնի Մամուլն ալ բարեկամական և զինակցական խօսքերու շռայլութիւն մը ցոյց տուաւ ի նպաստ Ճաբոնի։ Բայց վերջը գործերը նորէն իրենց առջի վիճակին դարձան։

** Հերքող հերքողի։ Ինչպէս ռուսական Փոխառութեան լուրը հերքուեցաւ Բեթերսպուրկէն, ճաբոնական Փոխառութեան լուրն ալ կը հերքուի Թոքիոյէն։ Ճաբոնի սեղանաւորական և դրամական կացութիւնը սքանչելի է եղեր։ Կեդրոնական Պանքային մէջ պահեստի դրամագլխին քանակն է 113 միլիոն եէն (ճաբոնական ֆր.) 40 միլիոն եէն ալ Լոնտոնի մէջ կայ ի հաշիւ Ճաբոնի կառավարութեան։ Ասկէց զատ 35 միլիոն եէնի զատ գումար մը կայ որ կը ներկայացնէ պանքնոտներու չրջաբերութեան արտօնեալ չափին և արդի չափին տարբերութիւնը։ Տարեգլխէն վերջ, այս տարբերութիւնը աւելի պիտի չանայ. Ճաբոնի ելմտական դանձը երեք տեսակ դրամագլուխ ունի, որ ընդամենը կը յանգի 50 միլիոն եէնի, քանի մը միլիոն եէն ալ Լոնտոնի մէջ կայ ճաբոնական արժեթուղթերուն 1902ի վաճառումէն գոյացած։ Ամբողջ երկրին մեծ պանքաներուն մէջ խոշոր գումարներ պահ դրուած են։

** Ս. Արեւելքէն Մոսկուա եկող բոլոր ճամբորդները կը պատմեն թէ Բորթ Արթուրէն սկսեալ մինչեւ Պայքալեան Լիճը ճամբորդ փոխադրող կառախումբերը գրեթէ միշտ ճամբաները կը սպասեն՝ որպէս զի ճամբայ տան զինուորներով ծանրաբեռնուած փոխադրակառքերուն։ Պայքալ Լիճին բուն ռուսական կողմին վրայ ալ նոյն երեւոյթը կը տեսնուի։ Զմրան ցուրտին պատճառաւ կառախումբերը չեն կրնար տանիլ «քառասուն մարդ կամ ութ ձի»ի սովորական բեռը, ինչպէս խոշոր գիրերով գրուած է բեռնակառքերուն վրայ, այլ մէն մի վագոնի մէջ քսան հոգիէ աւելի չկայ. վագոններուն իւրաքանչիւրին մէջ խուցեր յատկացուած են ցորենին կամ ալիւրին համար՝ տախտակորմով մը բաժնուած զինուորներուն տեղէն, որուն չուրջը նստարաններ ալ դեռեղուած են քնանալու համար։ Պայքալ Լիճէն մինչեւ Բորթ Արթուր ամէն օր չարունակ տասը փոխադրակառք կ'անցնին։ Եւրոպական Ռուսիոյ երկաթուղիներէն բազում բեռնակառքեր փոխադրուած են Լիճին միւս կողմը, որ ընդհանրապէս Յունուար ամիսէն առաջ չի սառիր։ Սիբերիական երկաթուղիով Ս. Արեւելք փոխադրուած այս զինուորները մեծ մասամբ եռուն մարդիկ են, վարժ և չարքաշ, Ռուսիոյ բոլոր զինուորական հրամատարութիւններէն առնուած «կամաւոր» անունով։ Անոնցմէ չատեր երկար ատենէ ի վեր իբրեւ «դաղթական» Սիբերիոյ մէջ բնակութիւն հաստատած են իրենց կիներուն և զաւակներուն հետ։ Զինուած են ամէնքն ալ բայց համազգեստ չունին։ Գերմանական սահմանագլուխէն առնուած Թոքիոյ զօրքերուն տեղ կառավարութիւնը պահեստի վաչտերէն զինուոր դրած է, որովհետեւ Ռուսիա չի կրնար երբեք այդ սահմանագլուխը պարպել Թոքիոյ։ Կրթ զօրահանութիւնը պաշտօնապէս հրատարակուած է Մոսկուայէ Ս. Արեւելք և փոխադարձաբար բանող կառախումբերուն թիւը 68 պիտի ըլլայ 24 ժամուան մէջ։ Ըսել է թէ ճամբորդի և վաճառքի ամէն տեսակ փոխադրութիւն պիտի դադրի և զինուորական կառախումբերը միայն պիտի անցնին, ո՛չ միայն Մոսկուայէն սկսեալ ամբողջ Սիբերիական գծին երկայնքը այլ նաև միւս բոլոր մասնաճիւղերուն վրայ, որոնց կեդրոնն է Ռուսիոյ այդ հին մայրաքաղաքը, և բովանդակ կայսրութեան մէջ վաճառքներու փոխադրութեան սովորական ապասարկութիւնը վերջին աստիճան պիտի կազմալուծուի որպէս զի կարելի ըլլայ հայթայթել զինուորական փոխադրութեանց համար բաւականաչափ բեռնակառքեր, որոնք պիտի հաւաքուին Ռուսիոյ բոլոր երկաթուղիներէն։ Ռուսիա անանկ պատրաստութիւններ կը տեսնէ և ա՛նպիսի արագութեամբ որ կրնայ միայն իբրեւ նշան ծառայել պատերազմի անմիջական յայսաարարութեան մը։ Ամենախիստ կերպով գաղտնի կը պահուի ամէն կարգադրութիւն։ Բոլոր զինուորական կեդրոններուն ամենախիստ հրամաններ տրուած են զօրահանութեան համար պատրաստ ըլլալ ուզուած վայրկենին։ Բեթերսպուրգի Սպասակոյտէն զինուորական կեդրոնները ղրկուած հրամանագիրներուն վերի կողմը նշանակուած է «ծայրայեղօրէն գաղտնի», և հրամանները մէ՛կ էջի վրայ միայն գրուած են, ամենաբարձր պաշտօնատարները միայն կը կարդան, և անոնցմէ ստորակարգ պաշտօնեաները, թէեւ ասոնք ալ աստիճանաւ. շատ բարձր, բան մը չեն իմանար. միայն թէ հրամանները կ'ընդունին։ Բեթերսպուրգի և Մոսկուայի լրագիրներուն խօսքին նայելով, Ռուսիա միտքը դրած է պատերազմիլ, քան թէ նշանախեց մը անգամ չեղլի իր պահանջումներէն։ Բացարձակապէս կը յայտարարեն թէ, այս բոլոր նեղութիւնները Ռուսիոյ գլխուն բերողը Անգլիան է։ Բորթ Արթուրի, Տալնիի և Վլատիվոսթոքի զինարանները, նաւարանները և պատերազմական մթերանոցները առատօրէն կը բաւեն ամբողջ տասներկու ամսուան պատերազմի մը։ Եթէ Պայքալի նահանգն ալ հաշուենք իբրեւ զինուորական սրբադարձելի խարիսխ մը Ս. Արեւելքի համար, այն ատեն կարելի է ըսել թէ կլոր հաշիւով Ռուսիա կէս միլիոն զօրք ունի Ս. Ասիական Ռուսիոյ մէջ ո՛ւ և է պատահականութեան դէմ պատրաստ, եթէ Ճաբոն որոշէ, զոր օրինակ, յանկարծական և լաւ կազմակերպուած յարձակում մը ընել Ռուսիոյ ցամաքային ոյժերուն վրայ։

** Այս տարեգլխէն քիչ մը վերջը, բաւական թիւով Անգլիացի սպաներ Ճաբոնական բանակին մէջ պիտի տեղաւորուին, որպէս զի կարենան պէտք եղածին պէս սորվիլ և խօսիլ Ճաբոներէն լեզուն։ Նոյնչափ թիւով Ճաբոնացի սպաներ ալ Անգլիա ղրկուելով պիտի տեղաւորուին Անգլիոյ զանազան քաղաքներու պահակաջոցաց սպայակոյտերուն մէջ, որպէս զի անգլիերէն սորվին։ Արդէն Ճաբոնական բանակին սպաներուն կէսը և Ճաբոնական նաւատորմին սպաներուն երկու երրորդը անգլիերէնի շատ լաւ տարրական ծանօթութիւն մը ունին, և անոնցմէ քանի մը հարիւրը կատարելապէս տեղեակ է իրենց Արեւմտեան Զինակիցներուն (Անգլիացւոց) լեզուին։ Այս լեզուական խնդրոյն առթիւ աւելորդ չէ հոս ըսել թէ վերջին երկու տարիներուն մէջ Ռուսերը մեծ ուշադրութեամբ հետեւեցան Ճաբոնիներէն ուսման Վլատիվոսթոքի և Բորթ Արթուրի երկրորդական սպաներուն համար։ Ռուսիոյ Ս. Արեւելեան այդ երկու կեդրոններուն մէջ հաստատուած նաւային վարժարաններուն դասընթացքին մէջ դրուած է ճաբոնիերէնը իբրեւ պարտադիր ուսում և ամառնային արձակուրդին ատեն ուսանողները իբրեւ զբօսաշրջիկ Ճաբոն կը ղրկուին ռուս. կառավարութեան ծախքով, բարւոքելու համար Ճաբոնիերէնի իրենց խօսակցական ծանօթութիւնը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Մ. ԾԱՆԱՐՏԷԼԼԻԻ ՄԱՀԸ

ՀՌՈՄ, 26 Դեկտ.,—Կախկին վարչապետ Մ. Ծանարտէլլի մեռաւ ժամը եօթին. Մահը առաջ եկած է ստամոքսային քանկռէ։ Ծնած էր, 1829ին Պէսէչիայի մէջ։

—Մէսաժէրօ կ'ըսէ թէ իտալական պատերազմական մը հրման առաջաւ խարիսխ նետելու հնար Նակազակիի նաւահանգստին առջեւ, Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջեւ տիրող խռովութեանց պատճառնութեան համար։

—Իտալական թերթերը գէնուկութեամբ կը պարզաբանեն ֆրանքեռիտալական իրաւարարութեան դաշնագիրը որ կը վաւերացընէ երկու երկիրներուն միջեւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէ կը հաղորդեն թէ հացկերոյթի մը միջոցին, Ճաբոնի արտաքին գործոց նախկին նախարար կոմս Քաթօ, յայտարարեց որ ազգը իր միաձայն ազգացութիւնը պիտի նուիրէ Միկատոի, եթէ պատերազմ յայտարարուի Ռուսիոյ դէմ։

—Ճաբոն նոր բանպկցութիւններ պարունակող բարեկամական պատասխան մը ղրկեց Ռուսիոյ։

Խաղաղութեան պայմանի մասին ընդհ. կարծիքները չատ յուսալից են։

Ս. ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.—Ռուս թերթերը կ'ըսեն թէ, Ճաբոնական յայտարարութիւնը փափաք կը յայտնէ խուսափիլ զինու պայքարէն։ Իր կարգին Ռուսիա հաշտարար ոգի մը ցոյց պիտի տայ բանակցութիւններու միջոցին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅ

ԿԱՂԱՆԴՁԷՔ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ ԱՂՔԱՏԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ

ՀՐԵԱՅ Վ.ԱՃԱՌԱԿԱՆ ԷՊԷՕՂԼՈՒ ԵՒ ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Յարգելի Խմբագրապետ

Ձեր պատ. թերթին 734 թիւին մէջ Էպէօղլուի համբաւաւոր վաճառատան նկատմամբ հրատարակուած համակրական տողերուն համար մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

Էպէ օղլու թէեւ ազգաւ Հրեայ, սակայն առանց խտրութիւն դնելու կ'օգնէ ամէն ազգի կարօտեալներու և բարենպատակ հասստատութեանց։

Ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի աղքատ մանուկներուն, Էպէօղլու վաճառատան վարիչներէն և Հայ պաշտօնեաներէն հաւաքուած 150 հարիւր ղուռուշ ղր. կը ղրկենք ձեզ։

Մնամք յարգանօք

Էպէօղլու վաճառատան Հայ պաշտօնեաները

Ս. Խ.—ի դիմաց Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկներուն ՄԱՆԶՈՒՄԷ իր ջերմ շնորհակալութիւնները կը յայտնէ ԷպէՕՂԼՈՒ վաճառատան և անոր պաշտօնէութեան բարեյաջող գործառնութիւն մաղթելով։

* * *

Կաղանդի առթիւ հաւաքուած պտուղի դրամ ի նպաստ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկներու։

	Ղրուշ
Նախորդ ցանկէն	1157
Պարոնայք և Օրիորդք՝	
Israél Behar Ebéoglou	20
Joseph Behar »	20
Victor Behar »	20
Moise J. Behar »	10
Moise Angel (պաշտօնեայ)	10
Արմենակ Ջէլաքեան	20
Մարկոս Վարդաղեան	10
Գէորգ Բարդամեան	10
Աբէլ Շուշանեան	10
Մինաս Բարդամեան	10
Ստեփան Շուշանեան	10
Էպէօղլու վաճառատունէն	150
Արմինէ Բ. Մանուկեան	20
Սիմոն Ց. Սիմոնեան	5
Արշակուհի Մ. Աէլէեան	5
Ադրինէ Թէքէեան	10
Էնրիթսա Թէքէեան	10
Հէրմինէ Ռ. Սէմէրճեան	5
Անդրիանոպոլսէն Արամ Ս. Սարգիսեան խիստ գողտրիկ նամակով մը	20
Զարեհ Ա. Փափազեան	5
Օր. Հէրմինէ Ե. Մասկալաճեան	5
Գէորգ Զիլեան	5
Սիրանոյշ Ե. Մկրտիչեան	5
Սամաթիոյ վարժարանին տեսուչ Մանասէ էֆ. Սուլթանեան երկրորդ անգամ ըլլալով ղրկած է մեզ հետեւեալները Նունեան Վարդուհեան Մանկապարտէզէն	
Աշխէն Խոսրով	5
Գէորգ Դ. Բէրէստէճեան	5
Արամ Պ. Համբարձումեան	2
Արմենակ Կ. Ղազարոսեան	1
Մկրտիչ Ն. Թիւրքմէն	6
Խաչիկ Մ. Պոնմոքճեան	1
Յարութիւն Գ. Համբարձումեան	5
Նուպար Ե. Իսթիւճեան	5
Եդուարդ և Տիրան Ե. Յարութիւնեան	5
Ընդհ. Գումար	1437

(Կնիք Հոգաբարձութեան)

(Շարունակելի)

ԱՄԵՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

ԳԱՍՊՄ ՓԱՇԱՅԻ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Շաբաթ իրիկուն, Ա.մեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իր քով ունենալով Գասպմ.Փաշայի պատուակալ քարոզիչ Տ. Տիրայր վարդապետ Մարգարեան, Ս. Յակոբ եկեղեցին գնաց։ Տ. Եղրաս վրդ. ասա ի ձեռին, հեծեալ կ'երթար առջեւէն։

Թաղին Թաղ. Խորհրդ. Ատենապետ Արշակ էֆ. Մանուկեան ու ատենադրպիր Սարգիս էֆ. Կիւլլէրեան դիմաւորեցին Ն. Սրբազնութիւնը Թաղին մէջ և հանդիսաւորապէս առաջնորդեցին զինքը և իր հետեւորդները Թաղային վարժարանը, որուն սաները ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան, ուղերձներ և երգեր արտասանեցին։ Ս. Պատրիարք Հայրը հակիրճ բանախօսութիւնով մը, աշակերտներուն պզտիկ տարիքը նկատողութեան առնելով, չեշտեց մանկապարտէզի մը պէտքը և յորդորեց Թաղ. Խորհրդ. անդամները, որպէս զի կարելի եղածին չափ չուտ ուժ տան այս առաջարկին իրականութեան, քանի որ, «սաները, ըսաւ, Ն. Սրբազնութիւնը, այս վիճակին մէջ խարսած պիտի մնային և հիմնական զարգացում մը չի պիտի կրնային ունենալ։»

Ժամը 10½ին, Ա.մեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իջաւ եկեղեցի, որ պատշաճապէս զարդարուած էր արդէն։ Եկեղեցի արարողութիւնները չատ ներգործնական եղան, անոր համար որ վարժարանին սանուհիներն ալ մասնակցեցան արարողութեան, իրենց յուզիչ ձայներով։

Եկեղեցական արարողութիւններէ ետք, Ն. Սրբազնութիւնը իր հետեւորդներով առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ ատենադպիր Կիւլլէրեան էֆ.ի բնակարանը ուր ճոխ սեղան մը պատրաստուած էր և հոն դիմերեց։

Դիմերը, Ս. Յակոբ եկեղեցին անլուր ոգեւորութեան մը մէջ էր արդարեւ, որովհետեւ թաղին եռանդուն երիտասարդներէ չատեր, մատաղի պատրաստութիւններով զբաղեցան մինչեւ առտու անպատում ցնծութիւնով մը։

ԿԻՐԱԿԻ ԱՌՏՈՒ

Մատաղի օրհնութիւն

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ առտու, իջաւ նախաձաշել եկեղեցական արարողութենէն։ Եկեղեցին որ լուսազարդուած էր համակ, լեցուած էր ուխտաւորներու այլազան բազմութիւնով մը,—չատերը հեռաւոր արուարձաններէ եկած։ Մայր եկեղեցիին դպրաց դասը, որ հրաւիրուած էր յատկապէս, իր մասնակցութիւնովը փայլ մը տուաւ երգեցողութիւններուն։

Ժամը 5ին սկսան հնչել Պատարագի զանգակները։ Ն. Սրբազնութիւնը փառաւորապէս զգեստաւորուած դպիրներու, սարկաւագներու և վարդապետներու թափորով մը վարժարանէն առաջնորդուեցաւ եկեղեցի, որուն բակին մէջ, մասնաւոր սեղան մը պատրաստուած էր, ափսէով մատաղը վրան դրուած։ Բակը, մատաղին բոլորտիքը հաւատացեալներէն չատերը խնուած էին, տեսնելու համար յուզիչ արարողութիւնը մատաղի օրհնէլքին որ պիտի կատարէր Ն. Սրբազնութիւնը։ «Խորհուրդ խորին»ի անուշ եղանակները ընդմիջուեցան հոն, ուր կար Մատաղի սեղանը։ Դպիրները երգեցին «Որ յանէից» չարականը, մինչ նոյն պահուն ուխտաւոր կնոջ մը բերած երկու պզտիկ Աղաւնիները թռցուցին մատաղին վրայէն, Հաւատքի ցայտուն ապացոյց մը սփռելով ամէնուն սրտին խորը։ Ս. Պատրիարքը Հոգւոց արտասանեց հոն, և Մայր-Մաշտոցին համեմատ Մատաղի աղօթքով մը վերջ տուաւ օրհնէլքի արարողութեան։ Յետոյ «Հրաշափառով» մտաւ Ս. Տաճարը, ուր նոյն պահուն անօրինակ բազմութիւն մը լեցուած էր։

Ն. Սրբազնութեան կ'սպասաւորէին Տ. Տիրայր, Տ. Մարկոս ու Տ. Եղրաս վարդապետները։

ՔԱՐՈԶԸ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը քնաբան առնելով Քրիստոսի «Մինչ ինձ որ ունի ծառային այնմիկ զի արար զամենայն հրամանն» խօսքը ժողովրդական քարոզ մը խօսեցաւ։ Բաւ թէ այն ծառան որ իր տիրոջը հանդէպ ունեցած պարտականութիւնը կը կատարէ, պէտք չունի ընդհակալութիւն ըսպասելու, քանի որ լոկ իր պարտքը կը կատարէ։ Տէրը անկէ իր պարտականութենէն աւելին կ'սպասէ։ Երբ մարդ իր պարտականութիւնը կը կատարէ Աստուծոյ, չնորհակալութիւն ըսպասելու իրաւունք չունի երբեք. թէ ինչպէս։

Արքաղան Քարոզիչը հոս բացատրութիւնը տուաւ այն սուրբերուն, Մարգարէներուն, որոնց բարեխօսութիւնը կը խնդրենք Աստուծոյ մօտ, նկատելով որ անոնք մեզմէ աւելի սերտ կապով մը միացած են Աստուծոյ հետ, ու անոնց բարեխօսութիւնները ամէնքէն աւելի ընդունելի կրնան ըլլալ։ Այս մտածումով, բաւ այսօր ալ կը դիմենք Ս. Յակոբին բարեխօսութեանը գիտնալով որ պաշտպան է ան հիւանդութիւններու։ Ադէն մեր անձնական գործերու յաջողութեան համար ալ չէ՞ մի որ միտ մէկուն միջնորդութիւնը կը կարօտինք, ու երախտագէտ կ'ըլլանք անոնց հանդէպ։ Երբեմն աղօթք կը խնդրենք պզտիկ մանուկներէն, գիտնալով որ անոնք աւելի անմեղ են։ Շատ անգամ ալ որո՛վհետեւ եկեղեցականները բարի ըլլալ կ'ենթադրուին, եթէ չեն ալ լանանց աղօթքը կը խնդրենք։ Սակայն երբե՛ք չենք հարցներ ինքզինքնուս թէ պէտք եղածէն աւելին ըրած ենք մեր պարտականութեան մէջ։ Մեր ունեցածին տասնին մէկը գոնէ Աստուածային օրէնքով նուիրած ենք Աստուծոյ անունին։ Քառասուն փարայի մոմ մը առնելով կը կարծենք մեծ նուիրատուութիւն մը ըրած ըլլալ։ Եթէ այդպէս կը մտածենք, չափազանց ծիծաղելի է, Քրիստոս կ'ըսէ որ Տէրը չնորհակալ չի կրնար ըլլալ այն ծառայէն որ իր պատուէրները կը կատարէ։ Այն ատեն գովութեան արժանի կ'ըլլայ ծառան երբ իր պարտականութենէն աւելին կը կատարէ։ Եկեղեցին ներկայ գտնուելով ասոնն լարգանք ընելով, բան մը ըրած չենք ըլլար, պէտք է նայիլ և առաջ տիրոջ և հոգին մաքրել ու տեսնել թէ մեր բրածները աստուածային օրէնքին համաձայն են նուէրներս համեմատական է մեր ունեցածին բաղդատմամբ։ Աստուած չատին չի նայիր, օրինակ այրի կնոջ լուման։ Այս է որ կ'ուզեմ չեշտել ձեզի որ ուխտաւորութիւնը կը կազմէք Ս. Յակոբին։ Եթէ Աստուած ձեր հաշիւը նայի, պիտի տեսնէ թէ ի՞նչ մեծ դատապարտութիւն է որ կը կրէք ձեր անձին մէջ։ Աստուծոյ մատուցուած առաջին նուէրը թող ըլլայ ձեր այս վայրկենին ունեցած զղջումը։

Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ օրհնելով ուխտաւորները, նուիրատուները, մաքուր սիրտ և մաքուր հոգի մաղթեց ամէնուն։ Ցիլեց եկեղեցիին բարեբարները, Նորատունկեան Յակոբ և Սրմրատեան էֆէնտիները, որոնց հոգւոյն համար հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ յետոյ։

Պատարագէն ետքը Ս. Պատրիարք Հայրը վարժարանին առջեւ կանգնած՝ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց և արեւշատութեան համար, որուն ձայնակցեցան ամէնքը։

Ն. Սրբազնութիւնը պահ մը հանդիստ առաւ վարժարանը և յետոյ առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ Ատենադպրին տունը ճաշելու։ Պատ. գործակատար Արիս էֆ. ևս ներկայ էր։

*** Թաղին Տ. կարապետ քահանան կ'ըսէ թէ այս տարուան մատաղին հինգ հազար ղրուշ եղած է։

ՔԱՐՈԶԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

Յայտնի է թէ Պատրիարքարանը պաշտօնական ծանուցումով մը կը հրաւիրէր կղերական դասը մասնակցիլ քարոզի մրցումին, զոր հաստատած էր Թավշանեան էֆ.ն։ Պայմանաժամ որոշուած էր Հոկտեմբերի վերջը։ Մինչև այդ ատեն հասան երեսունչորսնամանց կողմէ 56 գրութիւններ բացի Տփղիսի աւագերէցներէն Տ. Արսէն Ա. քհնյ. Բագրատունիի ղրկած 77 քարոզներու հաւաքածոյէն, որ իր սուտարարութենէն և ուշ ժամանակը հասմար դուրս ձգուեցաւ մրցումէն։ Քննիչներն էին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, Տ. Գէորգ եպսկ. Երէցեան, Տ. Եղիշէ եպսկ. Դուրեան և Տ. Յովհ. քհնյ. Մկրեան։ Դուրեան սրբազան բացակայ էր Արմաշի իր գործերուն չատութեանը համար։ Երեք քննիչները գումարուելով, բարձրաձայն և ամբողջութեամբ կարդացին բոլոր քարոզները։ Դեկտեմբեր 5, 6, 7 և 10 օրերուն մէջ։ և իրենց գնահատումը կազմելու համար, պաշտօնական ծանուցման գծած պայմաններուն հետ առանձինն առանձինն կշռադատութեան առին գրուած քարոզներուն վարդապետական և բարոյական և աստուածաշնչական պարունակութիւնները, նիւթին գիւտին կամ նորութեան և ընդլայնման կամ մշակութեան հանգամանքները, լեզուին յատկութիւնն և ոճին ազդեցութիւնը։ և այդ կէտերէն իւրաքանչիւրին վրայ գնահատումին մէկէն 10 թիւի վրայ նշանակելով, ամբողջութեան վրայ եզրակացութեան յանգեցան։

Մրցանակներն էին՝ մէկ 500 ֆրանքնոց, երկու 200 ֆր.նոց, չորս 100 ֆր.նոց, չորս 50 ֆր.նոց, և վեց գովութեան յիշատակի մրցանակներ։ Երկու քարոզներ միայն ամէն կէսերու մէջ կատարեալ դատուելով, հաստատապէս Ա. մրցանակի արժանաւոր գտնուեցան։ Եւ որովհետեւ ասոնցմէ երկու Զ քարոզներն ալ չատ մերձաւորութեամբ մրցանակի արժանի էին, Ցանձնաժողովը պաշտպանգոյն Ա. մրցանակը առաջի երկուքին վրայ կիսել, և Բ. մրցանակները վերջի երկուքին յատկացնել։ Այսպէս Ա. մրցանակի արժան դատուած են Վերծանող և Ասեր անուամբ մատուցուած քարոզները, իսկ Բ. մրցանակի արժանացան Արայեան Արայ և Նժդեհն անուամբ մատուցուած առաջին զոյգ քարոզները։

Գ. մրցանակի արժանացան Ասոյիկ, Շինական, Գեղամ և Սահատունի։

Դ. մրցանակի արժանացան Յովնաթան, Գիւս, Հրաչեայ և Մեղու։

Ե. կարգին, որ է լոկ գովութեան յիշատակ և տպագրութեան իրաւունք, արժանի դատուեցան Ասեր և Նժդեհն անուամբ քարոզները, որոնց հեղինակները արդէն մրցանակ մը առած էին այլ գրուածոց արժանիքին համար։ Իսկ այն վեցերը որոնք չորրորդ մրցանակի արժանացաղներուն կը հետեւէին և նիւթերու աչ պէսպիսութիւն կը նեղկայէին, նախադասելիք դատուեցան Տուտեարդի, Կայեցի, Մեարոպ, Կամսարական, Մշակ հուսաոյ և Արքունական, Մշակ հուսաոյ և Արքունական անուններով մատուցուած քարոզներ։

Այս կերպով մրցանակի և գովու-

թեան արժանացած եղան 22 քարոզներ փոխանակ 17ի, քանի որ Ա. Մըրջանակը երկուքի կիսուեցաւ, և Նժդեհի անուամբ մատուցուած 4 քարոզները իբր երկու հաղուստեղան հեղինակին բացառիկ փափաքանաց համեմատ, և Ասեռի և Նժդեհի երկրորդներն ալ տպագրութեան ընդունուեցան։ Հետեւաբար, այդ խումբէն դուրս մնացին 34 քարոզներ։

Արդիւնքը հետեւեալն է։

Ասեր՝ Մուշեղ Վ. Սերոբեան, Վերծանող՝ Բարգէն Վ. Կ'ուլէսէրեան, Արայեան Արայ՝ Երուանդ Վ. Փէքտաշեան, Նժդեհ Մաշթոց Վ. Փափազեան, Ասողիկ՝ Թորգոմ Վ. Գուլակեան, Շինական՝ Արիստակէս քհնյ. Տիրկէրեան, Թեղմ՝ Սահակ Վ. Օտապաչեան, Սահարունի՝ Խորէն քհնյ. Տաղլեան, Ցովնաթան, Մեսրոպ քհնյ. Թորոսեան, Գիւտ՝ Մեսրոպ Վ. Նարոյեան, Մեղու՝ Վահրամ Վ. Շահրամեան, Տուտէորդի՝ Վարդան քհնյ. Ասլանեան, Կայեցի՝ Ներսէս Վ. Դանիէլեան, Մեսրոպ՝ Ղեւոնդ Վ. Դուրեան, Կամաբական՝ Ներսէս քհնյ. Տ. Կարապետեան (Պաջու), Մշակ հաւատոյ՝ Դանիէլ Վ. Ցակոբեան, Արթուն՝ Կարապետ քհնյ. Թումմանեան (Տիրասոն)։

Իսկ Հրաչեայ ծածկանունը անյայտ մնաց, որովհետեւ միայն «պաշտօնեայ Հայ Եկեղեցւոյ» գրած էր կնքուած ծրարին մէջ։ Մնացած 17էն 12ը վարդապետ են և 5ը քահանայ, 12ը գաւառներէն և 5ը Պոլսէն։

ՏՆՏԵՍ. Խորհուրդը իր ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ անօրինութիւնները ըրաւ։

1. Իսկիւսար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը ասկէ առաջ թաղային Մնտուկէն կարգ մը անգանձելի պահանջից և անվճարելի պարտուց ցուցակը հաղորդելով՝ անոնց նը-կատմամբ հարկ եղած բացատրութիւնները տուած և արտօնութիւն խնդրած էր ջնջելու զանոնք և ըստ այնմ կազմակերպելու իր հաշուետուութիւնն։

Խորհուրդը տեղական քննութեամբ մը ստուգելով այդ պարտուց և պահանջից վիճակը ինչպէս նաեւ անոնց անվճարելի ու անգանձելի մնալուն պարագաներն՝ ընդունելի դատեց Թաղ. Խորհրդոյ առաջարկութիւնը և որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր խնդրուած արտօնութիւն տալու համար։

2. Օրթաքէօյի Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ Ատենապետ Ցարութիւն Զէքի էֆ. և Ատենադպիր Ա. Պոյաճեան էֆ. Ծնտես. Խորհրդոյ նստին ներկայացան՝ ըստ հրաւիրանաց և խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ եկեղեցւոյ Մնտուկին ելեւմտից արդի մատակարարական վիճակին, ինչպէս նաեւ առաջադրեալ նուագահանդէսի մը կազմակերպութեան մասին։ Խորհուրդը հաստատեց պէտքը նուագահանդէսի կազմակերպութեան և որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր, արտօնութեան ըստացման մասին հարկ եղածը ի գործ դնելու համար։

3. Սամաթիոյ Դէրդ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդինմէկ գրոյն վրայ, Խորհուրդը յանձնարարեց ելեւմտից դիւանի տեսչին ներկայել Խորհրդոյ յառաջիկայ նիստին նոյն եկեղեցւոյ վաղքէն Պատրիարքանի մէջ կատարուած ֆէրադի գործողութեանց հաստատութիւնները վերաբերեալ հաշուեկշիռը։

4. Օրթաքիւղի Թաղ. Խորհուրդը ասկէ առաջ արտօնութիւն խնդրած էր վաճառելու եկեղեցւոյ սեփական կալուածներէն երկու գետինները, արդիւնքը յատկացնելու համար ինչ ինչ անհրաժեշտ պարտուց վճարման և կատարելի նորոգութեանց ծախսուց։ Խորհուրդը հարկ եղած քննութիւնը կատարելով թէեւ օգտակար նկատեց վաճառման առաջարկութիւնը, սակայն փոխարժէքի գործածութեան մասին եւս հարկ եղածը անօրինելու համար, որոշեց ինչ ինչ տեղեկութիւններ պահանջել Թաղ. Խորհուրդէն՝ գետիններու կոակային եւայլ հանգամանաց, ինչպէս նաեւ կատարելի նորոգութեանց ծախսուց ստորոգելեաց մասին և ըստ այնմ վաճառման մասին կարեւորը տալ։

5. Ըստ յանձնարարութեան Թաղ. Ժողովոյ, Խորհուրդը ծրագրած ըլլալով հարկ եղած կանոնագիրը, ազգ. հաստատութեանց վերաբերեալ դրամոց, արժէքներու և արժէքաւոր նիւթերու ապահով պահպանումի մասին, կարդացուեցաւ և վերջապէս ընդունուելով, որոշուեցաւ յայտագրով մը մատուցանել Թաղ. Ժողովոյ ի հաստատութիւն։

ԿԱՑՍ. Իրատէ մը արտօնութիւն չընորհած է Բաղէշի Կենտ գաւառին եկեղեցիին նորոգութեանը։

ՏՓՂԻՍԷ հետեւեալը կը գրեն «ԻնՓորմացիօն» լրագրին.— Ռուս կառավարութիւնը ազգաբ. միջոցներ ի գործ կը դնէ, Կովկասի ոչ-ռուս քրիստոնեայ բնակիչները ռուսացնելու համար։ Այս խիստ միջոցներէն մէկը սա է թէ Կովկասի Հայ բնակչութենէն շատ մը կրօնական, վաճառականներ և ուսուցիչներ վտարուած են այնպիսի նահանգներ որոնց ժողովուրդը մինակ Ռուսերէ կը բաղկանայ։ Կովկասի կուսակալի օգնականին հրամանաւ, Տիղիսի մէջ հրատարակուող հայ թերթ մը և Նովոյէ Օբօզրէնիէ լրագիրը, որուն խմբագրական մարմինը Հայ է, դադարման դատապարտուած են։ Թիֆլիսի Լիսդոք ռուս թերթին ալ արգիլուած է Կովկասի նկատմամբ լուրեր հրատարակել։ Ռուս կառավարութիւնը որոշած է նաև ուրիշ կարգ մը խիստ միջոցներ ձեռք առնել այս մասին։

(Մաիւմաթ)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Երէկ Դումգաքուի Դրսի Ս. Ցարութիւն եկեղեցիին մէջ իր անդրանիկ Պատարագը մատոյց Նորընծայ Տ. Վաչտակ քահանայ Բաղունի։ Եկեղեցին լցուած էր խուռն բազմութեամբ, որոնցմէ շատեր եկած էին հեռաւոր թաղերէ։ Թաղին Բարոյիչ սրբազանը այս առթիւ քարոզ մը խօսելով անգամ մը ևս շեշտեց Տ. Վաչտակ հոր ցարդ անցուցած անբասիր կեանքը և մաղթեց որ Նորընծան «մշակ առանց ամօթոյ» լինի մինչև իր կեանքի վերջը։ Տ. Վաչտակ հայրը չափազանց յուզուած էր իրեն համար եղած բարեմաղթութիւններէն և քանի քանի անգամներ արցունքի կաթիլները կը սրբէր։

Ցետ եկեղեցական արարողութեանց Տ. Վաչտակ հայրը զգեստաւորուած հանդիսաւոր կերպով առաջնորդուեցաւ իր բնակարանը։ Նորընծան չընդայուսաց էին դպիրներ, քահանաներ, Թաղ. Խորհրդոյ անդամք, որոց կը հետեւէին խուռն բազմութիւն մը ժողովրդեան։ Այս նմանը քիչ տեսնուած հանդիսաւոր դնացքը՝ մեծ հետաքրքրութիւն պատճառեց փողոցներու վրայ եղող տեսնողներու, որոնք պատուհաններէն կը դիտէին։ Երբ թափորը կ'անցնէր Ցուսաց Նէրսիվէնլի Քիլիսէի առջեւէն, նոյն եկեղեցւոյ զանգակը կը զարնուէր ի նշան յարգանաց։ Իր բնակարանին մէջ Նորընծան Աւետարան մը կարդաց որ ժամանակ երիցուհին գլուխը սև շղարշով մը ծածկուած ջերմեռանդօրէն մտիկ կ'ընէր։

Ցերեկին ճաշի սեղաններ սարքուած էր Տէր հօրը բնակարանին մէջ, ի պատիւ եկեղեցւոյ պաշտօնէից, Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց և դպրաց դասուն։

Տ. Վաչտակ քահանայ իրիկուան դէմ դարձաւ Նորէն Ս. Ցարութիւն եկեղեցին ուր պիտի անցնէ իր ապաշխարութեան ե'րկրորդ քառասունքը։

ԹԱՂԵՑԻ

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ժամը 9ը։

Պարսից դեսպանատան պերճ սրահը արդէն լեցուն է։ Շքեղ գորգերու, մեծադիր հայելիներու և արեւելեան տեսարաններէ դրուագներ պատկերող իւղանկարներու ամբողջական գեղայարդարումի մը մէջ, ամենազգի բազմութեան մը գեղեցիկ դասին պճնանքն ու բուրմունքը, դեսպանական այդ դահլիճը վերածած էր տեսակ մը խառն բանաստեղծութեան, ուր արեւելքը կը միանայ արեւմուտքին։ Մէկը իր բնական ու տխուր երանգովը և միւսը արուեստի, սեթեւեթի իր կատարելութիւնովը։

Հիւրամեծարութիւնը իր մէջ անուշութիւն մը ունի. բարիզական Նրբութեամբ հագուած աղջոր, կարմրերես Հայ և Պարսիկ երիտասարդներ, պարսկական գալփակը գլխնուն, գորգապատ և ծաղկազարդ սանդուղներէն մինչև սրահ կ'առաջնորդեն քեզ։

Դահլէին խորը բարձրաւանդակ մը յարդարուած է, ուր երկու մեծդի դաշնակներ իրենց մարմինը կը փռեն, գեղանի կիներու պէս հեշտագին։

Այդ կողմը կայ Վեհ. Մուզաֆէրէտտին Շահին մեծադիր պատկերը իսկ ձախ կողմը դեսպան իշխան Միրզա Ռիզա Խանինը։

Ձախ ջահ մը, կեդրոնէն իր հարիւրաւոր մոմերուն լոյսը կը թափէր վար, աշնան իրիկուան մը ստուերներովը մթնցած սրահին վրայ, փայլեցնելով խարտեաշ գլուխները և փայլփլուն արդուզարդերը, որոնք միացած աչքերու կրակոտութեան, և պարանոցներու կիսամերկութեան, հեշտ մթնոլորտ մը կը ստեղծէին։

Օդը արդէն պայծառ ու մեղմ, լքուած են երկու անկիւններու օրմիճեները, որոնց վրայի մեծափառ հայելիները իրենց մէջ կը գրկէին ամբողջ դահլիճին համայնապատկերը։

Համակրելի դեսպանը կը նախագահէր պարսկական Տէպլոմատիան Իրանեան վարժարանի ի նպաստ տրուած տարեկան այս սիրուն նուագահանդէսին։

Աշխարհիկ բազմութիւն մը ամբողջ ուր Հայ հարուստ դասին ներկայացուցիչները կը կիսուին ուրիշ ազգերու բազմութեան հետ։

Այս ընտրեալ ներկաներուն մէջ կը տեսնուէին Շուէյտ Նորվեկիոյ դեսպանը, հոլանտական դեսպանը, Բարատաղի գործակատարը, ֆրանսական դեսպանատան թարգմանները և դեսպանին աղջիկները, ռուս դեսպանատան կցորդը, Պուլկար գործակատարը, և այլ դեսպանական պաշտօնատարներ, իրենց տիկիններով, նաև, Տէր և Տիկին Վսեմ. Բօպէր էֆ. Եաղճեան, Տէր և Տիկին Գրիգոր Խան Շամանճեան, Տիկին Գ. Նորատունկեան, Ատուռ ծատուր էֆ. Հարենց, Աղեքսանդր էֆ. Փանոսեան, և այլ ծանօթ անձեր։ Հոն էին նաև Մալիւմաթի և Սեւրէթի արտօնատէր Վսեմ. Թահիր պէյ, Վսեմ. դեսպանին հիւրը Մէճաի Տէօվլէթ, Շալճի պաշի աղա Մէհմէտ Ալի, Պարսիկ գաղութին բազմաթիւ երեւելիները, ևն.։

* * *

Նուագահանդէսը բացուեցաւ Շուման չորս մոմօսներու նուագումովը, ուր հինգ արուեստագէտներ, Մ. Մ. Բատէլիա, Զէնթօլա, Անտոն Սինանեան, Կոլէնկէրի, Թրուանի, իրենց բոլոր կարողութիւնովը ճարտարօրէն ի յայտ բերին Շումանի երկու մոմոր և երկու կայտառուն ու զուարթ նուագամասերը։

Ծափերը դարձած էին երբ Ս. Թարգման Յովհաննէս Խան թիւրք առած տիկին Է. Քօմանտինկէրը սրահ մտաւ։ Սէն Սանսի Սամսոն և Տալիլա մեծ տուօին մէկ մասը պիտի երգէր։ Տիկինը իր ձայնին բոլոր դաւ ու ոլորտ թերթիւնները ճարտարօրէն պարզեց այդ երգին մէջ, ուր եղանակը տեղ տեղ կը հանի մինչեւ գոռումի և տեղ տեղ ալ առուակի մը նեղ ճլուզիւնին։ Անոնցմէ թերթու�ներէ զատ, շա՛տ գեղեցիկ երգեց Տիկին Քօմանտինկէր, թնդացնելով սրահը բոլոր ուժովը իր փարթամ կուրծքին, որուն չփացուած ճերմակութիւնը աւելի եւս կը ցայտէր, հագած սև տէքոլթէին մէջէն։

Կարդը եկած էր Շուէյտացի արուեստագիտուհիի մը։ Օր. Սիկրիտ Լինտպէրկի, որ առանց ձայնատարի ճարտարօրէն նուագեց ջութակի վրայ անտանիք մը և Զարզիսիի մէկ մազուրկան։ Հասուկ ու նիւթոր օրիորդը իր չէկ վարսակոյտին հաւաքումով բացը կը ձգէր ջլապիրկ վիզ մը, որմէ վար կը ձգուէր վարդագոյն հագուստը։ Անոր նուրբ բազուկները կը թռաբաղխէին ջութակին քով և ճգտոր, հլու հպատակ, իր ամենանուրբ խաղերը կը ցրուէր, հիացումի մէջ ձգելով սրահը։ Բուռն ծափեր, կրկին ծափ և օրիորդը, ի պատիւ այս գնահատութեան նուագեց աւելի գեղեցիկ կտոր մը, այս միջոցին աչքերդ գոց ակամայ կ'երթայ դէպի թիթիռնիկներու վրայ, կարմիր, ճերմակ ու պիսակագեղ թիթեռնիկներ, որոնք կը սիրուրին, կ'երգեն, կը թռչին առուտուն անուշ թմբիրութեան մէջ, ծառատանի մը ստուերներուն խորը։

Ցայտագիրին Ա. մասը կը վերջանայ սապէս։ պերճաճասակ ու տաքարիւն Օր. Ռէյհ տը Թուսթէն փաշայ՝ Մ. Ֆուրլանիի հետ դաշնակի վրայ կը նուագէ Շոբէնէն և Ֆիռօէն երկու մոնսօներ, իրարմէ գեղեցիկ ու ճարտար։ Ծափեր և ծաղկեփունջ, ինչպէս եղած էր ասկից առաջ բոլոր կին արուեստագէտներուն համար։

Ու, առաջին մասը վերջացած էր ալ։

Այդ կէս ժամուան դադարը գեղեցկագոյն առիթն էր վայելելու համար այն հնութեանց ճոխ թանգարանը զոր համակրելի դեսպանը, իշխան Միրզա Ռիզա Խան, արուեստի ու գրականութեան այնքան հոչակուած իր սիրովը, կազմած է դեսպանատան մեծ սրահին յարակից և հաղորդակից բաժնեմասերուն մէջ։ Հնօրեայ յախճապակիներ՝ քանդակուած ու փորագրուած թանկագին քարեր, Պարսիկ վերտառութիւններով և արեւելեան արուեստի նկարումներով, այլազան զէնքեր, ծխատուփներ, և ակնագարդ հնութիւններ, որոնք ամէնքը միացած, փոքրիկ և արժէքաւոր միւզէյի մը կը վերածեն այդ սրահները։

Ներսէ ներս, գեղայարդար սենեակներէ կը տարուինք ուրիշ սրահ մը, ուր խուռն բազմութիւն մը, շրջապատած պերճ ու ճոխ շքասեղան մը, իր պապակը կ'անցընէ շամբանեայով և ուրիշ ըմպելիներով։ Միջնադարեան ասպետներու տարազով կառաջնորդներ անդադար կը շարժէին, կը ծռին, կը լեցնեն, կը հրամցնեն ուհատուցումկուսան այնքան շրթներէ հասած խնդրանքին։

Պատուասիրութիւնները սքանչելի էին, ամէն մարդ զովացած ու բերանը անուշցուցած դահլիճ դարձաւ, ունկընդրելու նուագահանդէսին ամէնէն հաճելի ու նորօրինակ մասը, որ ճշմարիտ անակնկալ մըն է, եւրոպական այդ նուագահանդէսներուն մէջ։

Դրասէր ու գեղապաշտ դեսպանը, որ արեւելքի զաւակ մը ըլլալով, նաեւ է արեւմտեան ճշմարիտ անհատականութիւն մը, ուզելով իր հայրենիքին երգերուն ու երաժշտութեան մէկ սիրուն նմոյշը տալ, Պոլսոյ աշխարհիկ դասին, տեղ տուած էր, Պարսիկ արուեստագէտի մը, Հիւսէյին խանի։ Ճշմարտապէս բանաստեղծական տեսք մը ունի այդ Հիւսէյին խանը, երիտասարդ, աչքերը մեղամաղձոտ, դէմքը տխուր ու դունատ այն Պարսիկներէն, որոնց դէմքը կը մատնէ թէ բանաստեղծներնած են անոնք, բնածին հոսանք մը կայ իրենց մէջ դէպ ի տխուրը, դէպ ի արցունքոտը։

Հիւսէյին խան, աւանդական բեմեռնչեն ծուռկին վրայ ուղղագիծ բռնած, մեւ ձեռքովն ալ ճգտոր, սրահին ամբողջ համակիր ուշադրութեանը մէջ սկսաւ իր պարսկական մեղեդիները, որոնք այնքան անուշ կը հնչէին, արեւմտեան խրթին կտորներէն ու շամբանեային հեշտ ծորումէն։

Բոլոր ներկայ Պարսիկները խանդավառ ուրախութիւնով մը լեցուեցան, և իրենց աչքին մէջ փայլեցաւ երկրաբրական կայծ մը, տեսնելով կրկնակի ծափերու արժանանալը իրենց սիրական և բնական երգերուն։

Նուագահանդէսին հլուն էր ան, ըստ իս, որմէ ետք արդէն բազմութիւնը սկսաւ տակաւ մաղուիլ։

Մէյմէկ անգամ ևս բեմ եկան օր. Թուսթէն փաշա, և պերճախօս տիկին Քօմանտինկէրը որմէ ետք հանդէսը փակեցին, Մոցարդի մէկ քուարթոյովը այն հինգ ճարտար արուեստագէտները որոնք բացումն ալ կատարած էին այնքան փայլուն օրէն։

Ժամը 11½ն էր արդէն և լմնցած այս սիրուն հանդէսը որ ամէն տարի, այնքան յաջողութիւնով կը պակուի դեսպանատան մէջ, ի նպաստ մայրաքաղաքիս Պարսիկ հիւանդանոցին և վարժարանին, այն օրէն ի վեր երբ Աբքա իւլ Տէօվլէթ, իշխան Միրզա Ռիզա Խան, խաղաղութեան վսեմ. տաղասացը, ճարտար դիւանագէտը, և քաղաքակրթական ու արուեստագիտական դաղափարներու այդ սիրուած առաքելը կոչուեցաւ Պոլսոյ Պարսկի դեսպանութեան բարձր պաշտօնին։

Ե...

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մապէյնի Հիւմաեուն Միւլիւքեանէ Շիֆրէ քեաթիպլէրինտէն իզդ. Մուսթաֆա էֆ. իլէ Էսատ պէյէ Թէրգիէն ռիւթպէի Սանիէ սընֆը Միւթէմայիլի վէ ռիֆաթլու Սիւլէյման պէյ էմիւճատէէն ռիւթպէի Սալիհէ թէվֆիհ պույրուլմուշ տրը։

ՆԸՇԱՆ

Նավէրը խուսուսիի հազրէթի Շէհրիեարի սիւվարի ֆէրիդան քիրմանտան սաաթ. Մէհմէտ բաշա հազրէթլէրի իլէ ֆէրիդ սաաթ. Ցէհիմ բաշա հազրէթլէրինէ Մուբասսա նիշանը ալիի Օսմանի։

Մապէյնի Հիւմայուն Միւլիւքեանէ քեաթիպլէրինտէն սաաթ. Սէլամ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէպսիլէն պիրինճի ռիւթպէտէն Օսմանի վէ իզզ. Նախմ պէյէ թէպսիլէն իքինճի ռիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանլարը իսսան պույրուլմուշ տրը։

—Ոստիկան զօրաց վերակազմութեան համար օսմ. ծառայութեան մէջ ընդունուած երկու Շուէյտացի և 4 Պելճիացի սպաները որոշուած բարեկարգութեանց և վերակազմութեան մասին ծրագիրներ մատուցին ընդհ. քննիչին։ Ատոնցմէ 2 Պելճիացի սպաները Սելանիկի մէջ սկսած են պաշտօնավարել։

—Սելանիկի Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղին չէնքը կը շինուի աւելի ընդարձակ և պեղակերտ քան նախորդը։ Մօտերս կ'աւարտին աշխատութիւնները։

—Էսքիրնէի մէջ զինուորական մը թերանոց մը հաստատուեցաւ, որուն բացումը կատարուեցաւ Պայրամին երրորդ օրը։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր, 197 հակ ձմրան պիտոյք ղրկել Կայս. Բ. զօրաբանակին և 1138 հակ ալ Գ. զօրաբանակին համար։ Այդ հակերը իրենց տեղերը ժամանեցին։

—Սելանիկի պաշտօնաթերթը կը գրէ թէ, եղած զեկոյցին համաձայն, Պայրամին զէնք չէ պարպուած նահանգին ոչ մէկ կողմը։

—Սելանիկի քարափներուն ընդարձակման գործողութիւնները սկսան անցած Եշ. օր։

—Այս օրերս առեւտրական գործառնութիւնները շատցած ըլլալով, նաւանգիստին վարչութիւնը առժամապար երկու մթերանոցներ վարձեց, ապրանքները հոն պարպելու համար, որպէս զի մաքսային գործողութիւնները շուտով կատարուին։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ թագուհին ծննդեան տարեդարձին առթիւ վաղը կրօնական արարողութիւն մը պիտի կատարուի ռումէն դեսպանատան մէջ։

ՍԵՐԲԻՈՅ Պոլսոյ դեսպանատան խորհրդական Մ. Բրիսթիչ, Աթէնքի Սերպ գործակատար կարգուեցաւ։ Մ. Բրիսթիչ այս շաբաթ կը մեկնի։

ԲԱՂԱՐ. Բիժնի. վարժարանին համար Եւրոպա ապարուած գործիքները յանձնուեցան նոյն վարժարանին տեսչութեան։

Տ. ՖԻՐՄԻԼԻԱՆԻ մարմինը Պելկրատէն կառախումբով Սկիւպ տարուեցաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Եշ. օր, հանդիսաւորապէս։ Ներկայ էին նաեւ կուսակալի օգնականը և պետական ուրիշ պաշտօնատարներ։

ԱՆԱՆՈՒՆ ԵՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Պետական Խորհրդական Նազիմ Սիւրուրի պէյի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը Թուրքիոյ մէջ գործող օտար անանուն ընկերութեանց և ապահովագրական ընկերութեանց նկատմամբ օրինագիծ մը պատրաստած է զոր Պետական Խորհուրդը այժմ կը քննէ։ Այս օրինագծին համաձայն, այն օտար անանուն ընկերութիւնները որ օսմ. երկիրներուն մէջ գործակալութիւններ կամ մասնաճիւղեր հաստատել կ'ուզեն, նախ պարտին առեւտրական ընկերութեանց նախարարութեան ներկայացնել իրենց կազմական կանոնագրութեան օրինակները որոնք պէտք է վաւերացուած ըլլան թէ՛ իրենց կառավարութեանց և թէ՛ օսմ. դեսպանատանց կողմէ։ Եթէ անոնց պարունակութիւնը օրինաւոր նկատուի, մասնաճիւղին կամ գործակալութեան Տնօրէնը ըստ օրինի վաւերացուած փոխանորդագիր մը ներկայացնէ, յայտարարող թէ օսմ. իշխանութեանց հետ հաղորդակցելու, ի հարկին օսմ. դատարաններուն առջեւ ներկայանալու և անոնց արձակած վճիռներն ընդունելու արտօնուած է։ Ապահովագրական ընկերութիւնները դրամական երաշխաւորութիւններ տալու պարտաւոր պիտի ըլլան։ Օտար անանուն և ապահովագրական ընկերութիւնները նոյնպէս պարտաւոր պիտի ըլլան տեղական իշխանութեանց կանխաւ իմաց տալու իրենց կարգելիք պաշտօնեաներուն անունները։ Շրջուն պաշտօնեանե՛ր գործածելու դրութիւնը պիտի արգիլուի, քանի որ չատ մը պարագաներու մէջ դեղծումներու և մանաւանդ խարէութիւններու (տօլանտրնճիլիգ) տեղի կ'ուտայ։ Ապահովագրական ընկերութիւնները պարտաւոր պիտի ըլլան իրենց տումարները կայս. Կառավարութեան քննութեան ենթարկել, ե'րբ որ ուզէ, և իրենց պաշտօնեաներն ալ տեղական լեզուին հմուտ անձերէ ընտրել։ Ատոնց կողմէ տրուելիք դրամական երաշխաւորութիւնները լոկ Իմուրքիոյ մէջ իրենց գործառնութեանց փոխարէն պիտի նկատուին, և հետեւապէս, արտասահմանի մէջն նոյն ընկերութեանց գործառնութիւններէն ելնասուղները պիտի չկրնան օգտուիլ նոյն երաշխաւորութեան դումարներէն։ Ընկերութիւնները իրենց պաշտօնեաները ըստ կարի օսմ. հպատակներէն պիտի ընտրեն, և իրենց ընդհ. գործառնութեանց հաշուեկշիռը ամէն տարի առեւտրական և հանրօգուտ չինութեանց նպաստ բաշխուի։ Ոստիկան զօրաց վերակազմութիւն ալ աւարտած է։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԵԾ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՎՈՍՓՈՐԻ ՄԷՋ

«ԱԶՕՖ» ՇՈՒՐԵՆԱՒԻՆ ՄԱՍՍԱՄԲ ԽՈՐՏԱԿՈՒՄԸ, ԵՒ ԽՐԻԼԸ

Նաւաթ առաջ ժամը 4ին քաղաքս մեացած անհալի ընդհարում մը կատարուեցաւ Վոսփոր, Անատոլու Հիսարի առջև։ Մախսուսէպի Մէֆֆի շոգենաւը այն առտուն Սիրքէճիէն ելլելով Դավազ մեկնեցաւ հոն հականեկուելու համար, որովհետև ուխտաւոր պիտի փոխադրէր դէպի Ճիտէ։ երբ Անատոլու Հիսարի առջեւէն կ'անցնէր, դէմ դիմաց եկաւ Պաթումէն կաղի մթերքով մը եկող ռուսական շոգենաւի մը հետ, որ սուլեց և նշան ըրաւ թէ գլուխը Ռումելիի կողմը կը դարձնէ։ Մէֆֆի ալ գլուխը դարձուց Անատոլուի կողմը։ Կաղ բեռցած նաւին ետեւէն երեւցաւ ռուսական Ազօֆ շոգենաւը, որ Օտեսայէն կուգար։ Ազօֆ չհետեւելով իր նախորդին ուղղութեան, ընդհարեցաւ Մէֆֆիի, որ ի զուր ճիգ մը ըրաւ խուսափելու այդ աղէտէն։ Երկու շոգենաւերուն գլխու կողմերը իրարու զարնուեցան սոսկալի բեռնթեամբ և ազմուկով որ մօտակայ գիւղի բնակիչները ան ու սարսափի մատնեցին։ Մէֆֆիի գլխամասը կտոր կտոր եղաւ իսկ Ազօֆինը, մինչև ջուրին մակերեսը ճեղքուցաւ։ Ժողովուրդը խռնուած ծովեզերքին վրայ, թաշկինակով և աղաղակներով նշան կ'ընէր թէ խրեցեն շոգենաւը, և անմիջապէս նաւակներ ճամբայ ելան օգնելու համար արկածեալներուն։ Մէֆֆիի մէջ ճամբորդ չկար։ Ազօֆ սկսած էր ջուր առնել, 52 ճամբորդ ունէր, որոնք մեծ մասամբ Պուխարացիներ և Կովկասցիներ էին, Հիճազի ուխտաւորներ։ Ամբողջ բազմութիւնը նեւեի կողմը խուժեց։ Երկու շոգենաւերը իրարու վրայ կրթնած էին։ Մէֆֆիի գլուխը մնած էր միւսէն ներս, բայց քիչ ետքը բաժնեցին իրարմէ։ Ազօֆ ջուր կ'առնէր, ընկղմելու վտանգը անմիջական էր, սակայն կերմարդկային ճիգերով նաւապետը յաջողեցաւ խրեցնել զան կէօք Սուլթ առջև։ Հասած նաւակները և շոգենաւակները ազատեցին ճամբորդները և ցամաք հանեցին։ Ջուրերը Ազօֆի մեքենայի յարկը չեն խուժած. շոգենաւին պատկանած ընկերութիւնը քննութիւն կատարեց և ջուրերը պարպել հրամայեց։ Շոգենաւին ապրանքները մաքսանաներու մէջ փոխադրուեցան։

Մէֆֆէ ալ իր ճամբան չկրնալով շարունակել վերադարձաւ և Սելիմիէի մօտ խարխեց և յետոյ Ոսկեղջիւր մտաւ նորոգուելու համար։ Մովային նախարարութիւնը բողոքագիր մը արաւ ռուս շոգենաւային ընկերութեան դէմ, պահանջելով վնասուց հատուցում։ Շոգենաւային ընկերութիւնն ալ բroքիսրо մը հաղորդեց ծովային նախարարութեան։ Քննութիւն մը կատարուեցաւ Մէֆֆիի եղած վնասը հաշուելու համար զոր 4000 ռուբի կը հաշուէն։

Կ'ըսուի թէ Ազօֆի նաւապետը և այլք չվոթած էին ընդհարումէն և Հիսարի նաւավարներուն հրահանգին վրայ կրցան շոգենաւը ազատել խրեցնել տալով։ Նաւաստիները կ'ըսեն եղեր թէ «որչափ շնորհակալ ըլլանք քիչ է այդ նաւավարներուն»։

Ազօֆ ունի երկու կայմ, 4 մթերանոց և 1800 թօնս տարողութիւն։ Օտեսայէն կուգար շաքար և բրինձ բեռցած։ Գլխակողմն մթերանոցներն և քամառներն ալ ջուր լեցուած է։ Արկածը պատահած է Վոսփորի ամէնէն նեղ մասին վրայ, ուր հոսանքին ուժգնութիւնն ալ նպաստած է աղէտին։

*** Նաւաթ իրիկուն ուրիշ երկու ընդհարումներ ալ տեղի ունեցան։ Լոյտի Աբօլօ շոգենաւը երբ նաւահանգիստէն ելլելով Մարմարա կ'երթար, Գըզ գուլէսիի առջև ջուրերէն մղուելով գնաց ինկաւ անգլիական Հօմօն շոգենաւին վրայ և իր ետեւի կողմը քիչ մը վնասուեցաւ։ Աբօլօ քիչ մը կեցաւ և երբ տեսաւ թէ արկածը ծանր չէր շարունակեց ճամբան։

—Նոյն օրը ժամը 9ին Թոփհանէի բացերը Սև Ծովէն եկող ռուսական նաւ շոգենաւը գնաց կրթնեցաւ անգլիական Հօմօն շոգենաւին վրայ, յետոյ ազատեցաւ և նորէն ինկաւ թէև ռուսական Օտեսա շոգենաւին վրայ, բայց նաւաձիգներ ազատեցին զայն։ Ո և է արկած չկայ։

ՀՐԴԵՀ.—Անցեալ 10ին Սօֆիայի Ցաղմալօվան գիւղին մէջ հրդեհ ծագելով 40 տուն և 5 հոգի այրեցան։

ՄԱՆԱՆԿ.—Էֆթիմօվուլոյի գրագիրը Կիմոն, որ Պիրէոնի մէջ ձերբակալուած էր, Պոլիս բերուեցաւ։

116 ՏԱՐՈՒ.—Անցածները, Կէլիպօլուի մէկ գիւղին մէջ 116 տարու Բանայթիցա անուն յոյն կին մը մեռած է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Գ. գիշեր երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են Սելանիկի մէջ։ Վնաս չկայ։

«ՄԱՆՑՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԷՐԹՈՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 158

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՒԱՊԵՏԸ

Վ. Է. Պ.

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

85

Զէզար

Տօն Թատէօ զարմացումի նշան մը ըրաւ։

— Ինչպէս, պօռաց խլոյն, ինչ կ'ուզէք ըսել, արդեօք մեզ թողուլ կը խորհիք։

Տխուր ժպիտ մը սահեցաւ երիտասարդին շրթանցը վրայ։

— Աստուած ալ վկայ է որ, ըսաւ, իմ ամէնէն մեծ բաղձանքս է հոս մնալ։

— Այո, ընդմիջեց կոմսը, ակնարկ մը նետելով Տօնա Ռօզարիօին որ կարծես թէ չէր զբաղեր անցած դարձածով, այո, ձեր այս հեռաւորեալ կեանքը մեզ կը զուարթացնէ հիմա, եթէ հիմակուընէ չի փութանք հեռանալ հոսկէ, կը վախնամ որ անկարելի պիտի ըլլայ ետքէն քաշուիլը։

— Բայց պէտք է որ անպատճառ մեկնինք, յարեց Նորէն Տօն Թատէօ, յօնքերը պատելով։

— Զէ՞ք գիտեր թէ, պատասխանեց Լուի, երբ առաջին անգամ ձեզ հանդիպելու երջանկութիւնը ունեցանք...։

— Երջանկութիւնը ինծի համար, ընդմիջեց Տօն Թատէօ։

— Թող ասպէս ըլլայ, շարունակեց Վալանթէն իր բարեկամին օգնելով... բաղդի ետեւէ կը պատէինք, հիմա որ, Աստուծոյ շնորհիւ, մեր ձեռընտուութիւնը այլ եւս անհրաժեշտ չէ ձեզի համար, ալ չենք ուզեր աւելի երկար ատեն ձեր շնորհալի հիւրասիրութեան առարկան ըլլալ։

— Ինչ կ'ըսէք, խնդրեմ, յարեց Տօն Թատէօ, կը վայէ՞ որ ատանկ բաներ ըսէք։

— Պէտք է որ մեկնինք, կրկնեց երիտասարդը։

— Օ՜հ, չեմ կարծեր թէ ոսկիին ծարաւը ձեզ մէջ թողու զիս։ Ձեր սիրոյը շատ բարձր է և ազնիւ։ Փառք Աստուծոյ, ես բաւական հարստութիւն ունիմ ու կրնամ այս թշուառական մուտաղէն տալ ձեզի ձեր ուզածին չափ, յարեց Տօն Թատէօ։

— Շատ լաւ խօսեցաք, Տօն Թատէօ, պատասխանեց կոմսը ազնուութեամբ, ոսկիին ծարաւը չէ որ մեզ կը մղէ հոսկէ մեկնելու, որովհետեւ ձեզի թողելու մեր մտադրութիւնը ուրիշ բանէ առաջ եկած չէ բայց եթէ Բէօլքէ հնդիկներուն մէջէն հեռանալու մեր ունեցած փափաքէն։

Տօն Թատէօ ապշեցուցիչ ակնարկ մը նետեց։

— Մեր վրայ սխալ կարծիք մի ունենաք սակայն, շարունակեց երիտասարդը մտերմական ձեւերով, հաւատացէք որ եթէ կարենար առիթ մը չափակը մեզի հոսկէ հեռանալ, գոնէ ես, երջանիկ պիտի համարէի ինքզինքս մնալու ձեր քովը, զոր կը սիրեմ և հօր մը պէս կը յարգեմ։

Տօն Թատէօ կը պտտէր սրախին մէջ, քանի մը վարկեան եռաց կանգ առաւ կոմսին առջեւ։

— Կրնա՞ք այս առիթը հաղորդել ինձ։

Մանկամարդուհին գլուխը վար առաւ։

— Ձեմ կրնար, մրմռաց Լուի։

Տօնա Ռօզարիօ ուսերը թօթուեց։

Վալանթէն տեսած էր այս բոլոր շարժումները։

— Շատ լաւ, բարեկամներս, պատասխանեց Տօն Թատէօ վիրաւորուած չեւերով, դուք և ձեր բարեկամը ազատ էք ձեր ուզածին պէս շարժելու։ Ձեզի ուղղած հարցումներուս համար ներեցէք ինծի, բայց ձեր որոշումը զոր ի զուր կը խնդրեմ որ յայտնէք ինծի, անդարձօրէն կը խորտակէ Թանկագին յոյս մը, որուն իրականացումը տեսնել կ'երազէի։ Սխալեր եմ ուրեմն, չը խօսինք ալ։ Առաւած չըսա՞ւ միթէ «Տունիդ դուռը բաց անոր որ կ'ուզէ մտնել և անոր որ կ'ուզէ դուրս ելնել» ահա Տօն Կէկիօրիօին ղրկելիք նամակս, երբ կ'ուզէք մեկնիլ։

— Նոյն իսկ հիմա, պատասխանեց կոմսը դողդղացող ձեռքերովը առնելով նամակը։ բարեկամս և ես ճաշերնիս ընելէ ետք անմիջապէս պիտի մեկնինք։

— Այո, շարունակեց Վալանթէն որ նշմարեց թէ իր կամենալքայրը յուզումէն դողալեր չէր կրնար շարունակել, կը խնդրենք որ ընդունիք մեր շնորհակալութիւնները այն բարեկամութեան համար զոր ցոյց տուիք մեզ, և վստահ եղէք թէ հեռուէն ալ, մօտ ուզածի պէս, ձեր յիշատակը անկեղծ պիտի մնայ մեր սրտերուն մէջ։

— Երթաք բարով ուրեմն, ըսաւ Տօն Թատէօ յուզումով, Ապտուած տայ ալո՛ւր գտնէք այն երջանկութիւնը որ կը սպասէր հոս ձեզի։

Վալանթէն խնամարհեցաւ առանց պատասխանելու, արցունքները կը յուզէին զինքը, կը վախնար որ քաջութիւն չի պիտի ունենար իր պարտքը կատարելու։

Կոմսը դարձաւ յետոյ Տօնա Ռօզարիօին.

— Մնաք բարով, Օրիորդ, մրմռաց կցկտուր ձայնով մը, կը մաղթեմ որ երջանիկ ըլլաք։

Մանկամարդուհին չի պատասխանեց։

Լուի խկոյն ետին դարձաւ և սկսաւ քալել դէպի դուռը։

Դուրս ելած պահերնուն, երկու երիտասարդները, Նորէն ակնարկ մը նետեցին ողջունելու համար վերջին անգամ զանոնք որոնք այնքան սիրելի եղած էին իրենց զորս կը լքէին առյաւէտ։

Տօն Թատէօ միւսնոյն տեղը անշարժ կը կենար։

Տօնա Ռօզարիօ, գլխահակ, կը շարունակէր խաղալ մեքենապէս շունին ականջներուն հետ։

Ի տես այս անգութ անտարբերութեան, բարկութեան սոսկալի թափ մը ծնաւ կոմսին սրտին մէջ ու

— Զէզա՛ր, պօռաց։

(Շարունակելի)

ՓԱՍՏԱՐԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Պոլսոյ առաջնակարգ փաստաբաններու կարգին մէջ, Յարութիւն էֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասնեակ մը տարիներու գործունէութեան շնորհիւ։

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատեր, ըլլայ Շէրիի, Հուգուգի, Թիճարէթիի կամ Ճէզայի վերաբերեալ և անձնուիրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի։

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կորուած իրաւունքները վերահաստատելու։

Իր վարձքը միշտ կանխիկէ և նոյն իսկ շատ անգամ խնդիրը իրաւախոհութեամբ վերջացնելու կը ջանայ։

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը գաղտնի գործերը։

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնաս, կարող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պապա Ալի Հաւսէքի, Մուսալեան թիւ 22—23—24, առտուան ժամը 3էն 6 և իրիկունը 10էն 12։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150.030.616 ՖՐԱՆԳ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440.000 ՖՐԱՆԳ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով. — (Միւնոյն պայմանը որը կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՐ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, ոսկիներ Մէկ ՖՐԱՆԳՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ — ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՕՅԱՆԱՆ Պոլիս Դաքքրճիօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

Օ ԼՈՒՎՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՔԱՆԱՍ ԵՕՐԿԻԱՏԻՍ

194, Մեծ Փողոց, Բեւա, 194

Կալաքա Սեռայի դէմ

Օ ԼՈՒՎՐ Նորաձեւութեանց մեծ վաճառատունը կը ծանուցանէ թէ Ներկայ Դեկտեմբերի սկիզբէն տեղի կ'ունենայ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԸ

ՇԱՏ ԶԵՂՋԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ

Վաճառատան մէջ կը գտնուին Մետաքսեղէն, բրդեղէն, բլիւշ, ինչպէս նաև տանթէլ, սեղմիրան, ձեռնոց, գուլպա, և այլն, և այլն, մեծ քանակութեամբ։

Այս վաճառումը Մէկ ԱՄԻՍ պիտի տեւէ և միմիայն կանխիկ տեղի պիտի ունենայ։

· ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԻԼԱՆ

Պաղը խոնթութը ճէտիսէ իլլուն միւպայասանա լիւզում կէօրիւնէն ճէման 21500 քիլօկրամ և միլիմէթրօ թիմոր թէլ իլէ 3200 սատա թիմուրը մէրպուութ օրթա մոսէլ իզօլաթէօր վէ ֆապրիգայա լիւզումը օլան պիր սատա քէսպիր բրէս սէսթիկսանը մէվզրի միւնագասաա վաղ օլունտուղունտան, իթասանա թալիպ օլանլարդն նիւմունէ վէ չէրաիթինի կէօմէք վէ սատա գիւյատ թոփսիլաթ ալմագ իւզրէ 100տէ օն հիսարլը թէէմինաթը նագտիէ վէ եակսատ Տէրսասատէթ Թիճարէթի օտասրլա մուգավէլաթ մուհարրիրլիյինտէն մուասատագ քէֆալէթը գավիլէլերինի համիլէն ճումասատան մասնա պէէրկիսն Թէէկրաֆ վէ Բօսթա նէգարէթի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլգնճի տէֆա իլան օլունուր։

13 քանունը էվվէլ 1319

Սամաթիատա Պալզգնըլար իչէրիսինտէ Անալիփսի քիլիսէսի գարչուսընտա քեսին թահթը իտարլմտէ պուլունան 16 վէ 18 նօմէրօլը պագալիյէ տէբօզիթօսունտա ֆիրուսթի օլունմագ պիլճիմտէ էմթասի պագգալիյէնին զայէթ թէմիզ վէ ֆիյաթլարը տասի սաիր մաղազալարա նիսպէթէ բէգապէթ գապալ իթմէյէճէք տէրէճէտ էվվէն վէ մագթու ֆիյաթլա ֆիրուսթի օլունմաղը վէ միհրէրէմ միւրէթերիլէրիմիզին հեր վէճնէլ մէյմունա գալմագլարընը իլան վէ մէզքիւր մաղազատա իսթիխտամ իտէճէյիմտէսթիկսատար վէ սաիր ուշագլարդն մէզքիւր մաղազա իչին թաչրատան մալ միւպայասանա վէ իգրազ վէ խթիգրազէ վէ իմզա վազնա սէլանիյէթլէրի զրամայաճաղը կիպի չայէտ պու հօլտա պիր կէնճ մուամէլէլէրի զուհուր իտէր սէ, պէնիմ հաղգըմտա քեսանէ լէմ եէգրիւն հիւմինտ թոնթուլարագ հիչ պիր ոսրէթլէ մէսուլիյէթ գապալ իթմէյէճէյիմի տասի իլավէթէն արզ ու պէյան էյլէրիմ։ Սանի Թէպէրրիհօղլու

Տեր եւ Տնօրէն
ՕՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒՅԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԷՂԵՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱՆ

ԴԻՄԵՑԷՔ

Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները ամենէն էժան են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, ինչպէսլին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վաճառուած չեն % 10 զեղչով եւ կ'առնուին։

Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով եւ կ'առնուին։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԲԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵՑԱԼ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ

Դրասենեակ Հանօրայօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՔԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. —

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ

Փափկաճաշակ և չիք տիկիններն ու օրիորդները եթէ կ'ուզեն ճաշակի յարմար և վերջին գրութեանց համաձայն կանոնիներ, պատ, տանթէլ, ժապաւէն, սեղմիրան, հովանոց, գուլպայ առաջնակարգ և ընտիր հոտեղէններ, և ուրիշ ամէն տեսակ նորաձեւութեան նիւթեր գտնել, անմրցելի ածան գիներով։ Պէտք է դիմեն՝ Մեծ-Շուկայ, Դարփագճըլար, թիւ 56

''ԿԻՒԼԻՍՏԱՆ'' ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Մասնաճիւղ՝ Թէրզի Պաչի Փողոց, թիւ 11։ 30—29

ԷՃԶԱԽԱՆԵԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեսին (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիւչաղնատան պէրի կէսաթէրտիի ինթիզամ վէ տրգգաթատան վէ իհզար օլնան քեսֆիֆեի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօյլայը չէհրիմդին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւմանէի իսթիհսալ օլմագ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տրգգաթ վէ իհթիմամա մանղամ օլան թէէտրէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրէ սալ նազարը էհէմմիյէթէ ալնաճագ մէվատան պայլանմաս տիր. ամէնին միւսէլլէմի վէ տէվիրը բէմիրլէնին տասի մուատտագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսատէն պէքլէնիլէր չու խրտէմտիր միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինանիյէթ քեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսատէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իչէն պիլիմիմէ զուէֆիյի խուսթէկեան մէճճանէն թէտավի իթթիրիմէք վէ մուալիճաթը լազըմ տասի քէզա պիլա իւմրէթ իթա իտիլմէք կիպի իսթիյար օլրանն ֆէտաքերլըգլար նազարը տրգգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթան զիյատ հէմմինէ խրտէմթ կիպի պիր ֆիքրը ինանիյէթբէրլերի իւղէրինէ թէէսիս իտիլմիշ օլտուղը ատրէսլ թայէին իտէրիյէթ չու թատատա օլընան հիմմէթը մասրուֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիքը թէրագգիտա գատթ տերէճաթ իտէրէք, պու կիսնքի մերթէէլի իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւգէն ատ էրտայար միւրաճաաթը մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթիի վէ ամբրպատնն տասի խօշնուտաթինն ճէլպ էդլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէսէ քնաֆֆէի նէլ վէ էմբատատա քեսար իսթիհսանը թամ էյլէմիշ մէյտանը ամբրպա հէր կիսն էվգաֆը մուայէնէտ հազրը պուլունաբգլարը կիպի զիւքիր ու իհնատ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէ. խանէլէր մէվճուտ տրր. էճզախանէսէ պուլնան ալնաթ վէ էտէվաթը ֆէնիյէսինն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ ալնիլմիյէ չայան օլան (Քանիլիանէ) իսէ ճանիւրը հիւքիմէթի Սէնիյէտէն էվրօբատա ազգազ ալնի Թանիլ իթթիրիլմիքէն ոնրա իլէ ալէֆա օլարագ քիմիական ալիչամարդը իհրազ իսէ չէրրմիզէ տվաէթ իթմէյ զան Մէքթէպը թարպիկի Շահանէ քիմիական մուալիմէրինէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէար իգթիտար վէ քիմիական թէսլիմ իտիլմէ տիր. մուամալէլէրին ֆէնիր թարմիրլիտէն իրենց ինանիյէթ ալնաճագ մէնֆաաթ ալնաճագ տիր. մուամալէյէ պէտէնը ինատատա միւհիմաը թահլիգ հէր նէ գէար իսէ, անը գէքմէլը խիթրատա իսէ պիթթանիլ ալիրպպատա իհրազ վէ պինայէն ալէհ ալիրպպատի մուամալէյինիմ իչէրինի պիր գաթ ատտա թէէսիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի զան մուատնի նէգարթի հեր նէվ մէվատը տտախի սուրէթը միւքէմմէլէտ թահլիլ վէ իհզար իթմէքտէ տիր։ 8—2

ՊԱՅԳԱՆ

ԱՕՖԵՑՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ, ԻՇԽԻՏՅԱՆ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ական Դերի իւլ իսբատ էսմէրէ սիկուրթասը դէպէլի Ֆրդ. 19,534,276
» » եանկրն » 460,267,203
» » » բրիմի » 1,433,965

Էսմէրէ խաբէրվէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրթաթ իլէ սիկուրթա ալտրբ

Եանկրնա էսրէզ հէր նէվմի պիտա վէ էշտա իւզէրինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Նէրվանի էսրէզդա հէր նէվմի պիտա վէ էշտա իւզէրինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ական 18½%, 1897էէ 18%, 1898էէ 18%, 1899ական 16% թէտէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պասքէրլերը (Ֆէրմասատէթ (Օֆֆիսատա) Դրէսդէր Լիսնէ, Անկլօ Աւսթրիական Պանգ, Պանդ Նասիոնալ Պիլկար։

Թազրալար իչիւն միւատաթա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի ամէնթլէր ատանըլըյար Գալաթա, Թաքթասրան խան, Պանք Օթթօմանի գաղուսանտա

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՌԻԷՄԱԳԸՐՕՆ

TORONTO LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՅՈՆԸ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱՒՍՈՒՄՍԵՏԼԱ ԹՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՈՆ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸԾ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆ

Թազմին օլունան զիյանլարը մէճմուի » » 6,000,000
Մէվճուտ ազէլ վէ հասըլմաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Գեամիլէն Թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ » » 410,000

Թազրաքա չիւպէսինմէ մէճբուրի ուսմամիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպալ, Աուլիյան Համամ, Գիւմրքը օղլու խան Ն՝ 43։

Թազրալարդա իչիւնդար վէ միւթէպէր ճէէնթլէր ատանըլմագտա տրր ԻՍԹԱՆ.—Շէհէրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամման գումգանալարը բէն սէրմայէսի հասըլաթլան նիսպէթին 100% օլուսուղը հասպէ Ռիէմագրօնի 125% տիր։ Իսթէ պու հասգիգաթ Ռիէմագրօնի բազիպաէրինէ թէֆէվվիւք մարիֆէթ էն պէօյիւք թէէմինաթ աղը։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱԳԹԱԳԱԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ԳԱՅԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքէնանները զուտ անգլ. պողպատէ լինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնասէր որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատոյ վկայական և ոսկեայ մեդալներ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենանները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատունները մէջ։

ՊԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Գալաթա Սերայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սիսիէր խան, Թիւնէլին ետեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Բէրբէրեան կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿՈՒԴԱՐ՝ Զարը պօյը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՔ ԶԱՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կենաց։ վարչատեղին կը գտնուի, Բեւա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշան նշանագրութիւն քնկաս է։

47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 759 Կ. ՊՈԼԻՍ 16/29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ՇԷՎՎԱԼ 1321 — 16 ԲԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1319

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԻՐՈՒՄ ԵՒ ՏՊՈՒՄ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիոյ Մեծ փողոց, 38

Խմբագրութեան նկատմամբ գրութիւններ պէտք չի ուղղուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՓԱԻՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՂԱՓԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی و سیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : ایوانس قریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومره ۳۸

ԳՆԱՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՆԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՈՒՂԵԻՈՐԻ ՑԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Ամառուան հեղեղուցիչ մեղրաբար կապարի պէս կը ձանրանար քաղաքին վրայ։ Անտանելի դարձած էր ալ քաղաքին կեանքը։ Օգոստոսի սկիզբներն էր որ կը կարէինք Զարշամպայէն Գարու-Գայա տանող չորս ժամու հաճոյալի ուղեւորութիւնն պահուն, ճտտրդրը որքան հեռանայ քաղաքին խղացուցիչ փոսերէն ու մանաւանդ լայնածաւալ դաշտերու ծոցը, այնքան լաւ կը զգայ իր թեթեւացումը։ Հիմա Իրիսի ափը քերելով կ'անցնինք, որ հաղիւ հազ մրմունջ մը կը բարձրացնէ։ Իր միջին մակարդակ ընթացքին մէջ, այն սրածայր նաւակներուն՝ որոնք իրենց թեւաձեւներուն համաչափ ելեւէջովը կը փեռնկտեն իր ալիքներուն՝ Մենք ալ կողմերնիս կը թեղունք դաշտերու, մարգագետիններու, հնձուած, արտերու անհամանում երկար շարք մը։ Երեկոյեան զովիւրը դաշտերու հաղարաւոր ծաղիկներու բոյրովը լցուած, թեթեւօրէն կը ծեծէ մեր կռնակը անբացատրելի քաղցրութիւն մը հոսեցնելով մեր սրտերուն մէջ։ Դաշտերու յաւիտենական լռութիւնը՝ որ կը սաւառնի հոն՝ բնութեան ադամ ծալքերուն մէջէն երբեմն մեր յիշեցարձակաց քմահաճոյքէն դրդուած թռչնի մը մրմունջէն և երբեմն ձիերուն վրնջիւնէն է որ կը խզուի։ Երկու ու կէս ժամու դաշտային զբօսնականի ճամբորդութենէն վերջ անզգալաբար կը բարձրանաք, կը հասնիք Ճէֆիլ, ուր կը վերջանայ դաշտային միօրինակութիւնը, մեր առջեւը ցցուելով Գարու-Գայայի ամպապաց ծառուտ բարձունքը։ Կէս ժամու հանգիստ մը վերջ կրկին կը նստունք ձիերուն վրայ ու կը սկսինք վերելակով անտառապատ լեռնակողն ի վեր։ Քանի մօտենք անտառին թաւուտներուն մէջ, լռութիւնը այնքան կը խըտանայ ու կ'ահաւորի։ Ու միայն մամռապատ բարձրաբերձ ծառերէ հորիզոն մը կը պարզուի մեր առջեւ, որոնց սաղարթախիտ ճիւղերը սարսռացնող սիւքին մրմունջին մէջ զոգցես լսելի կ'ըլլայ նիրհող ընութեան շունչը։ Մերթ ծառապատ լեռան մը լերկ գագաթը կը բարձրանաք, ուրկէ տեսարանը կը տարածուի հորիզոնին վրայ օղակաւորուղ հնաւոր բլրակներուն վրայ, ու մերթ կը գտնուիլիմինք անդունդի մը խորութիւնը ունեցող ձորամէջ մը, որ երկու հակայ լեռներ կը բաժնէ իրարմէ, ժպըրհելով ծոցէն ծորող ծորդորին խոխոջովը խղել, այդ երկու հականերու խորհրդաւոր լռութիւնը որ կարծես պատկառանք կը հրամայեն։ Մինչ կը մկրատենք մեր ճամբան, անցնելով հակայ լեռներու, դալարաւէտ ձորերու, խոխոջող վտակներու, հաղարաւոր թռչուններու երգերով ցնծուն թաւուտներու երկար հիւսքը, մութը կ'սկսի տակաւ-տակաւ մաղուիլ երկինքէն՝ էր անսիւթ հիւլէներով հիւսուած սեւ շղարշին ներքև ծածկելով կենդանի ընութեան ցուցադրած զմայլելի պատարաններեն։ Լուռիքը, երկնքի անտուն ծոցէն անսիւթ ոսկի թեւերով կախուած սատանէ կանթեղ մը, իր կաթ-ցոլքերով կ'արձաթպղծէր մութին մէջ ցցուող բարձրաբերձ ծառերու անհաւասար գագաթները, որոնք յանկարծակի կը խոնարհէին սիւքին դգեղ փայփայանքին տակ, ամպերու ծոցէն ծնող լուսինը ողողելու երեւոյթով։ Մինչ ամէնէն մթագոյն երկնակամարը կ'ընդելուզէին անհամար նորաթիթի լուսանկարներ, որոնք արծաթէ դրամանքներու պէս դէպ ի վար կը կախուէին։

Երկնային այդ փաղփուն մարմիններէն ծորող քաղցրութեամբ արբշիռ կը շարունակէինք մեր ճամբան, ուղեկիցս որ ասանէր էր միանգամայն, «անա դիշերը կը տեսնուի կոր»։ ըսաւ, ցուցամատովը ցուցնելով հեռաւոր լեռան կողին վրայ կախուող քանի մը ցանցառ անտառներ, որոնց թիթեղէ կանթեղներուն առկայծ լոյսը կայծոռիկի ապաւորութիւնը կը թողուր, հեռուն մթութեան մէջ խարխափող ճամբորդին վերայ։ Քանի մը վայրկեանէ վերջ կը լսենք շուներու հաչիւնը, որոնց խուլ արձագանգը լեռները կը բերեն մինչեւ մեր ականջին։ Վայրէջք մը և վերելք մը յետոյ, ժամը երկուքին, կանգ կ'առնենք վերջապէս պղտիկ տնակի մը առջեւ, ուրկէ անմիջապէս կին մը դուրս կ'ելնէ ձեռքը կանթեղով, որուն պլպլացող լոյսին տակ հաղիւ կը նշմարեմ իր անոյշ նայուածքով կապոյտ աչքերը, ու դուռը բանալով, պատուաւորութեամբ մը. — Ներս հրամմնցէք, պարո՛ն։ Անտաղ երկու սանդղամատներէ վեր ելնելով, ներս կը մտնեմ առջեւս բացուող ցած դռնակէ մը։ Այդ սենեակը — եթէ կարելի է ըսել— թէ՛ իբրեւ հիւրանոց, թէ՛ ննջարան, թէ՛ ճաշարան և թէ՛ միանգամայն խոհանոց կը ծառայէ։

Առաւեն կանուխ աքաղաղներու սուր ձայներէն ու հովիւներու երկարաձիգ հո՛, հո՛ ներէն կը բանամ աչքերս ծուխս մթնոլորտի մը մէջ որ ամբողջ սենեակը խեղդած էր։ Կը ցատկեմ անկողնէս անմիջապէս ու հագնելով հագուստիս դուրս կը նետուիմ արեւուն և զեփիւռին հիւսած մթնոլորտին մէջ լսելու համար ծուխէն արցունքոտ աչքերս։ Հիմա արեւու լուսով կը դիտեմ Գարու-Գայա իր հոս, հոն ցրցքնուած տուներով, թաւուտներով, լեռներով, իր պաղպաղուն ջուրերով որոնք՝ ժայռերու ծերպերէն դուրս կը ծորին առնոյշ գեղգեղով մը, ամէն տարի քաղաքացիներու ստուար խումբ մը բերելով իրենց։ Այս կենսատու ջուրերուն մէջ նշանաւոր են. Սիլիֆիի, Գարա Կէօլի, Պապիկներու և Զաւուշ Օղլուի ջուրերը որոնք կրնամ ըսել թէ կը դեղաբանեն Պոլսոյ ջուրերը, քանի որ Պոլսոյ Գարագուլաքի ջուրը գիտեմ։ Գարու-Գայա 5-6 բաժանումներով 100 տուն կը հաշուուի, Հայ-բողոքականները սակայն երկուքի բաժնուած են իրենց զատ զատ ժողովարաններով, որոց մէկ մասը Մարդայականներուն կը պատկանի, իսկ միւսը Աւետարանականներուն։ Եւ սակայն ցաւալի է որ երկու եղբայրակիցները, ներքնապէս, սոսկալի ատելութիւն մը կը սնուցանեն մէկզմէկու հանդէպ։ Հայերը եկեղեցի չունին։ Երկիրը լեռնային ու քարուտ է իսկ մշակութիւնը ամբերբի բնականաբար։ Ամիս մը անցած էր գալէս ի վեր, երբ առաւօտ մը, տասնհրոցս հետ, ճամբայ ելանք հեռահուն դէպի ջերմուկները, որուն յայտարարութեան համեմատ 2-2½ ժամու տեւողութիւնը ունէր։ Արեւը, հեռուն, կը թրմեցնէր անչափելի ոսկի ամպերուն մէջ, ծառերէ և ջուրէ լայնաթոյր գեղանկարի մը վրայ, երբ հասանք Գարու-Գայայի ճիշդ այն բարձունքը զոր կը ցուցադրէ բնութեան ամենազմայլելի տեսարանը։ Պահ մը կանգ կ'առնեմ այդ անզուգական կէտին վրայ, ու կը դիտեմ դէպ ի Զէյտիւրի և Նուսի լուրթ մշուշի մէջ պարուրուած լեռները, որոնց գագաթները ամէնէն առաջ կը ճերմկին ձիւնով։ Հեռո՛ւն, շատ հեռուն, հորիզոնին վերջացած կէսին, ծովն ու երկինքը, կարծես գիրկընդխառնումի մը մէջ, իրենց բաց կապոյտ սաւանին ներքեւ կը նիրհեն մուշ մուշ։ Ասդին, լեռներու ժայռուտ կողերէն վար կը գահավիժին ջուրի յորդ հոսանքներ, փրփուրներու կաթնաթոյր հեաք մը թողլով իրենց ետեւը, որոնք ջրվէժի մը մանրանկարը կը ներկայացնեն զոգցես։ Հաւիւ քանի մը քայլ ալ կը բարձրանամ, լեռան մէկ քղանցքէն կը նշմարեմ Սամսոնը, որ կը փողփղի արեւուն ոսկի զանկներուն ներքեւ։

Առջեւս, Զարշամպայ, տափարակ դաշտի մը վրայ կը տարածուի իր անփոյթ փառաւոր քովը Իրիսի դալարաւէտ ափանց վրայ։ Շուրջդ պէս պէս թեռնիներ, սուր ճիչերով մացառէ մացառ կը թռչտին, լոյսէն շլացած և կեանքէն յափրացած կարծես իրենց անպոր թեւերը կը դողդղան։ Երկիրը իր կենսատու բուրումը կ'արտաբերէ ու ծառերուն սաղարթախիտ ճիւղերուն ծայրերը կը սարառան թարմ տերեւահիւս ժանեակները։ Ամէնէն աւելի ուշադրութիւնս կը գրաւէ սակայն Իրիս գետը, որ իր մէջ հայելեցնելով երկինքը իր ճերմակ ամպերով, կարծես կը փախչի սոսկոսկելով դաշտերու մէջէն։ Ու մենք կ'անցնինք Հէօպէք Գայասէն, Էյրի Բիւրգէն, Թէօնկէօլէն իջնելու համար Տաշքուզաքի այն անել ձորը՝ ուր կը գտնուին բաղնացուցած ջերմուկները։ Հակակ լեռներու ետեւ թաքչող արեւը հրուտ նետերով կը ոլաքէր Արեւմտեան հորիզոնը, լոյսերու մէջ ողողելով զայն, երբ Տաշքուզաք հասանք, ուզեկիցին, մօտաւոր մէկ աղգականին տունը, ո՛ւր ըստ նահապետական սովորութեան, հաղիւ թէ քանի մը խօսքեր փոխանակած կոնքը կը բերուի ձեռքերնիս լուալու համար, որմէ անմիջապէս յայտնի է որ ճաշի սեղանը պատրաստ է։ Հոն վերաւոր ճաշ մը ընելէ վերջ, կը վերսկսինք մեր վայրէջքը։ Քանի մը վայրկեանէն արդէն իջած էինք ձորամէջը։ Ջաղացքի մը մօտը որ ջուրին նուազութեան պատճառաւ անգործութեան մատնուած է։ Ջաղացքին քիչ մը վերը կը գտնուին ջերմուկները։ Զուրն բաժնած երկու լեռներուն ոսքը թրջող առուին եզերքը կը տեսնենք պղտիկ խոռոչ մը, որուն աւազանի ձեւը տուած են քարերով հիւսելով զայն, և որուն աւազուտ յատակէն պարզորոշ կը տեսնենք ջուրին պղպջակաւոր վերայայտումը, ու մինչ սեւեռաքիր հաճոյքով մը կը դիտենք այդ պղպջակներուն դարձդարձիկ խօլ վերասլաքը, յուսախաբութեան մը պատրանքը կուսայ քեզի իր անմիջական կանգառումովը, կարծես անպատում ցնծումով մը լեցնելու համար սիրտդ, իր պղպջակներուն վարիկանէ մը վերջ վերսկսմամբ։ Ուրեմն անհամբեր, առանց պահիկ մը հանդարտցնելու հեւքոտ սիրտս, հակառակ զգուշաւոր բնաւորութեանս, 1-2 գաւաթ կը խմեմ, վստահ իր առողջարար ազդեցութեան։ Ասկէ յետոյ քայլ անդին կը գտնուի հոս մըն ալ, գիւղական միեւնոյն ճարտարապետութեամբ յօրինուած։ Առաջինը խմելու, իսկ երկրորդը լոգանքի համար է։

Այս երկու ջերմուկներուն օգտակար ազդեցութիւնը ու համբաւը մանաւորաբար ցրուած է Զարշամպայի և Սամսոնի մէջ, բժիշկներու յանձնարարութեանց ու ներքողներուն չնորհիւ։ Այս կենսաւէտ ջուրերը, 100 կամ 200 շիշերով քաղաք կը վերադառնան և կը ծախեն այն հիւանդներուն մանաւանդ որոնք ստամոքսային հիւանդութենէ վարակուած են, որով. հետև մարսողական ազդեցութիւնը զօրաւոր է իր մէջ։ Քանի քանի վշտակոծ հիւանդներու դարմանումին պատճառ եղած է ու պիտի ըլլայ նաև եթէ երբեք գիտնան անոնք իր առողջարար ազդեցութիւնը ու գործածեն զայն օգտակարապէս։ Ջրի ալ ես լեցնելով միւս օրը կը վերադառնամ Գարու-Գայայի Գրեղել էյնէ։ Հոս ամէնէնաւելի հաճոյալի ժամանցներէն մէկն էր երթալ մկրտչականներու ժողովարանը, կիրակի օրերը, որ չնուած է զմայլելի տեսարան մը պարզող լեռան մը կողին վրայ։

Այսօր որ դարձեալ քաղաքին աղմկայոյզ մթնոլորտին մէջ կը գտնուիմ, վերլուծումը կ'ունենամ բնական այն լեռներուն, ձորերուն, դաշտերուն, խորհրդաւոր պուրակներուն, որոնց մէջ երիտասարդ կեանքիս ամէնէն հաճոյալի ժամերը անցուցած եմ։

ՄԿՐՏԻՉ ՔԷՉԷՃԵԱՆ
Զարշամպա

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԱՊՍՊՐՈՒԱՆ (?!) ՑՕԴՈՒԱԾ

Ուրբաթի Բիւզանդիոնին մէջ կարդացի հետաքրքիր տողերը, որոնց Ոդիսականը պիտի փութամ պատմել անմիջապէս.—

Աստուածատուր Լեգ. Խաչատուրեան, հայերէնի ծչուցիչ Սանասարեան վարժարանի, որ Գերմանիոյ մէջ լրացուցած է իր ուսումնքը, և հանրածանօթ հայագէտ և լեզուաբան հեղինակ Բրոֆ. Հիւպշմանի աշակերտն ու աշխատակիցն եղած է, մեր խնդրանքը յօրինած է մանրակրկիտ ուսումնասիրութիւն մը Հ. Մենէվիշեան Վարդ.ի հրատարակած «Լեզուագիտութեան» վրայ, զր, ինչպէս յայտնի է, լեզուներու պատմութիւնն ու զարգացումը հեղինակը կ'ընէ և հայերէնին ալ տեղը կը ցուցնէ լեզուներու շարքին մէջ։ Մօտէն ծանօթ ամէնդհսակ լեզուներու, Խաչատուրեան էֆ. ձեռնհասօրէն կատարած է իր քննութիւնը, զոր երէկ ստացած ըլլալով կարդացի, կ'սկսինք հրատարակել վաղուան թիւով։

Է՛, կեցցէ։ Ասանկ զմրմանարդ գործ ո՛չ եղեր է, ո՛չ ալ ըլլալիք. ուստի՞ Ինչեր կը լսեմ՝ աչքովս տեսած աս գործին վրայ։ Մարդկ ըրէք հրաշապատում պատմութիւնը այդ երջանիկ յօդուածին։

Ուրբաթ օր Բիւզանդի խմբագրատունը կը գտնուէի։ Նոյն միջոցին երիտասարդ մը ներկայացաւ, ձեռքը ունենալով գիրքի ծաւալով ստուարաձաւար ձեռագիր մը, զոր ներկայացուց, անոր հրատարակութիւնը խնդրելով, ինչպէս անգամ մըն ալ դիմում եղած ըլլալը կ'երեւար այդ մասին, դասելով երիտասարդին խօսքերէն և իրեն տրուած պատասխաններէն։

Ձեռագիրը անգամ մըն ալ քննուելով ամբողջութեամբ, դիտել տուեցաւ թէ, անոր հրատարակութիւնը անյարմար է շաբաթաթերթի կամ օրաթերթի մէջ, քանի որ 20-25 շարունակելի յօդուածով կարելի է միայն աւարտել զայն, ուր տաղտուկէ ուրիշ բան չի կրնար առթել ան, և աւելի առանձին հատորի մէջ հրատարակելով է որ, կրնայ նպատակին ծառայել ու շահեկան ըլլալ։

Դիտել տրուեցաւ նաեւ որ, ի՛նչ ըմբռնումով կ'արդարայ ընթերցողներու առջև, գիրք ըլլալու արժանի ստուար յօդուած մը, օրաթերթի կամ շաբաթաթերթի մէջ, ուր կարելի չէ այդ տեսակ գրութիւններու վերջը առնել ամիսներով, և որոնք ընթերցողը տաղտկացնելէ ուրիշ բանի չեն կրնար ծառայել, մանաւանդ որ թերթի մը ամէն ընթերցողը պարտաւոր ալ չէ ամիսներով մասնագիտական բան մը մտիկ ընելու։

Արդ. տա ձեռագիրը, որ Աստուածատուր Խաչատուրեան ստորագրութիւնը կը կրէր, նոյն այն ձեռագիրն էր, զոր Բիւզանդիոն հրատարակել կը ծանուցանէ, ճիշդ կէս ժամ վերջը անոր մերժումէն։

Ու Բիւզանդիոն չբաւականանալով գոհնալ ասկէ, կ'ամապարէ յայտարարել որ, այդ յօդուածը իր «խնդրանքը» գրուած է, թէ դեռ երէկ ստացած է զայն Կարինէն, թէ սանկ է, թէ նանկ է։

Հոգինիդ սիրէ՛ք, ուրկէ՞ եկան այս խօսքերը։ Երբ Կարին գնաց այդ յօդուածը, երբ դարձաւ, երբ խնդրեց Բիւզանդիոն զայն հերմնանէն, և ան երբ բարեհաճեցաւ զրկելու իր ստուարաղանգուած յօդուածը։

Արդեօք Բիւզանդիոնն ու այս չափի միւս յօդուածներն ալ այս կերպով ապապրուած բաներ են ու իր յօդուածագիրները արդեօք հեռագիրով կամ հեռաձայնո՞վ կը զրկեն իրենց յօդուածները։ Թ՝ ա՛ղ որ հեռագիրը ու հեռաձայնն ալ չեն կրնար հանիլ այս արդաթիրկ բանդագուշանքին։

Ցնոյ, ո՛ր տրամաբանութեամբ, Լրագիրներու ո՛ր տեսակիսը կարելի է արդարացնել արդեօք, այն յանդգնութիւնը, որով Բիւզանդիոն կէս ժամ առաջ խմբագրատունէ մը դարձող յօդուած մը կը նկրտի կարինէն իրեն նո՛ր զրկուած ըլլալ կլլեցնել, իր «խնդրանքը» պատրաստուած, և դեռ ինչե՞ր, ինչե՞ր...

Սաստկութեան ու խաբէութեան ա՛ն աստիճանը չէր յուսացուեր լրագիրէ մը։

Մնչ չան ընթերցողին քիթին խընդալէն, սնոտի ճամարտակութիւններով՝ զորս իրենց ներելու վայել կը նկատեն խմբագրութիւններէ ամա՞ք։

«ԲԻՒՐԱԿՆԻ» ԱՑՑԵԼՈՒ ՄԸ

ԵՒՐՈՊԱՅԻՈՅ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԸ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

ԻԶՄԻՐ, 12 Դեկտ. 1903

Եւրոպացւոց Ս. Ծննդեան տօնը այսօր բաւական շքեղութեամբ տօնուեցաւ քաղաքիս մէջ։ Օրուան տօնին առթիւ Ֆրանկաց թաղի ամբողջ մնդ ու պղտիկ վաճառատունները փակ էին։ Քարուխներու Ս. Անդրեան եկեղեցին դուրսը ու ներսը դեղեցիկ կերպով զարդարուած էր ֆրանսական դրօշակներով և գոնդղոյն չղարշներով։ Առաւօտուն արդէն լեցուած էր յիշեալ եկեղեցին խուռն բազմութեամբ, այնպէս որ ժամը եւրոպական 10ին ոչ մէկը իսկ չպիտի կրնար սպրդիլ տաճարէն ներս, որ մոմերու և ջահերու ակնախտիղ լոյսով ողողուած էր։ Տաճարէն դուրս մէկ կարգի վրայ ջոկատ մը Օսմ. զինուորներ, մերթ ընդ մերթ եկեղեցին կը տեսնէր ալ զանոնք, բայց նկատելով որ այս հռչակուած միլիոնատէրերը չէին ուզեր յարաբերութիւն հաստատել ո՛ և է մէկու հետ, ինք ալ չէր զլխաներ նախայարձակ ըլլալով անոնց խնկարկութիւն ընելու և հիմա որ ինքնաբերաբար հրաւիրած էին զինք, կ'սպասէր ակնդէտ։

Սովորական խօսակցութիւններէ ետք, Մելինէ խորթ մայրը, եղբայրը, վարժուհին ու երկու օղիորդները ներկայացնելով,

—Տէր Հայր, ըսաւ, մենք հոս հաստատ բնակութիւն չունինք, անոր համար միշտ իրը հիւր նկատած ենք զմեզ ու այս դիրքով կեցած. մանաւանդ որ մինչեւ հիմա ուրիշ ալ չենք ունեցած ընկերական պարտականութիւններու վրայ խորհելու, քանի որ հայրս մեռած էր ու որտեղնէս ալ կրտրած, հիմա որ եղբայրս մնծցաւ. ինչպէս նաեւ երկու օղիորդները Սիրարտին ու Եւգինէն՝ ալ ընկերութեան մէջ մնալու տարիքը թեւակոխեցին, գոհացնելու համար անոնց բնական փափաքները, մօրս հետ խորհեցանք վերջ տալ այլ ևս մեր քաշուած կեանքին։ Ու յարաբերութիւն հաստատել այնպիսի պատուաւոր ընտանիքներու հետ, որոնց բարոյականութիւնը արտաւորուած չըլլայ ու մեր զաւակները անոնց զաւակներուն հետ մտերմանալով՝ օգտուին բարոյապէս։

Քահանան ամբողջ կեանքը մեծահարուստ ընտանիքներու մէջ անցուցած ու Օր. Շարամովի ու անոր խորթ մօր նման հարիւրաւորներ տեսած ըլլալով անմիջապէս կռահեց որ անուղղակի կերպով ամուսնական թեկնածու փնտռել էր Շարամովներու մտադրութիւնը իրենց երկսեռ զաւակներուն համար։ բայց ուր գտնալ անակն բարձր բարոյականի տէր երիտասարդներ ու օրիորդներ։ ուստի պատասխանելէ առաջ վայրկեան մը մտածեց։ Մելինէ քահանային լռութենէն կարծելով որ գոհ չէ եղած այս տեսակ յանձնարանէ մը,

—Պիտի ներէք չէր հայր, ըսաւ, եթէ առաջին տեսութեան մը մէջ աչխարհիկ նիւթերու վրայ կը խօսինք ձեր սրբութեան առջեւ. մենք հոս մարդ չենք ճանչնար և ուրիշ անծանօթի մը խօսքով ալ չենք կրնար յարաբերութեան մտնել այս կամ այն ընտանիքին հետ, քանի՞ որ բարեկամանալը դիւրին է բայց բամնուիլը դժուար, հետեւաբար այս նկատումով է որ կը համարձակինք դիմել ձեր խորհուրդին, վստահ ըլլալով որ իբր յարգուած քահանայ՝ ընդարձակ ծանօթութիւն ունիք, մայրաքաղաքիս ամէն դասակարգին հետ։

—Իրաւունք ունիք, զաւակս, պատասխանեց քահանան, երբ խնդիրը քաղաքի մը մէջ նոր յարաբերութիւն մտկելուն վրայ է, պէտք է որ շրջահայեաց ըլլայ մարդ ու լուրջ քննութիւններէ ետք ընտրէ իր ծանօթներու շրջանակը։ Դեռատի դաւակ ունեցողներ մանաւանդ պէտք է ա՛լ աւելի բծախնդիր ըլլան, նկատելով որ բարոյապէս ապականած ընկերներ ու ընկերուհիներ յանախ կրնան թունաւորել իրենց նորատաց բարեկամները։ այս տեսակէտով ուրախ եմ որ իմ խորհուրդիս կը դիմէք։ բայց, զա՛ւակս, այն ատենն դժուար պատասխանատուութեան մը կ'ենթարկէք զիս ձեր այս պահանջումով որ, վճռական պատասխան մը տալէ առաջ պէտք կը զգամ պահ մը խորհելու։

—Ուրախ ենք որ լրջութեամբ նկատողութեան կ'առնէք մեր առաջարկը, յարեց Մելինէ շարունակելով պարզել ծրագիրը։ կը փափաքինք առաջին առթիւ երեկոյթ մը կազմակերպել, ուր կարելի եղածին չափ ստուար թիւով հիւրեր ունենանք։ բայց օրվէնեան մենք մարդ չենք ճանչնար, կը խնդրենք որ անուղղակի կերպով դուք ծանօթացնէք մեզ անոնց։

Քահանան ճակատը չփեց, գիտէր որ Կ. Պոլսոյ ամէն դասակարգի ընտանիքներն ալ հաճութեամբ պիտի ընդունէին այս միլիոնատէր ընտանիքին հրաւէրն ու իրենց պատիւ պիտի սեպէին անոնց երեկոյթին ներկայ գըտնուիլը։ աղջիկ ունեցող մայրեր և մանչ ունեցող ընտանիքներ մանաւանդ ամենամեծ զոհողութիւններ պիտի ընէին ծանօթութիւն հաստատելու համար Շարամովներու հետ, որոնց խնամի ըլլալը ապաքէն ամենէն քաղցր երազն էր ծնողներուն համար։ Թէ՛ Ցակոբիկ և թէ երկու աղջիկները նստած էին քահանային քով որ անոնց արտաքին երեւոյթէն դատելով կը հիանար տրուած դաստիարակութեան վրայ, և որոնց կը փափաքէր որ իր ներկայացուցած ընտանիքները ճշմարտապէս արժանաւորներ ըլլային ու այս անմեղ դառնուկները չենթարկուէին այն դժոխական ամուսնութիւններուն ոմանց, որոնց մեծագոյն մասին կրեմներուն ու անհամաձայնութիւններուն արձագանգը ամէն օր կը հասնէր ականջին։ Աստուծոյ պաշտօնեան այս նկատումով կը խորհէր ու կը փափաքէր որ պատ ճամբու չառաջնորդէր իր ուղղամտութեան ապաւինած այս ընտանիքը։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ
ՔԱՍԻՄ 267

ԿՆՔՈՒՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ԳԷՊ
ՅԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Քաւն տարի եսքը)

Գ.

Երեկոյթներ կազմակերպելով ընկերութիւններու մէջ մտնելը թէեւ որոշած էին Շարամովները, բայց խնդիրը այդ երեկոյթներուն յարմար հանդիսական գտնելն էր։ Ճոխութեան, պերճանքի ու վայելչութեան տեսակէտով անմրցելի կրնար հանդիսանալ Շարամովներու սրահը։ քանի որ դրսի վրայ բնաւ չէին խորհեր հանդատէրին ժառանգորդները, սակայն երբ կարգը հրաւիրեալ գտնելուն գար՝ այն ատեն խնդիրը կը դժուարանար։ հրաւիրեալները դրամով չէին ծախուեր որ երթային գնէին շուկայէն, ճոխ երեկոյթ սարքելու համար անոր փայլը աւելցնող հիւրերու պէտք կար և Շարամովները մինչեւ հիմա բնաւ չէին զրաղած այդ կարգի երթեւեկութիւններով։

Այս կենսական պարագան՝ որուն վրայ բնաւ չէր խորհած Մելինէ, հիմա կը շփոթեցնէր զինք, մանաւանդ երբ մասնաւոր նպատակով մ'էր որ ձեռնարկած էր անոր։ Ցակոբիկ ու երկու աղջիկները չարունակ երեկոյթին վրայ կը խօսէին ու կը թախանձէին Օրիորդը որ փութացնէ զայն, մինչդեռ Մելինէ օր աւուր կը յետաձգէր այս մեծ դժուարութեան առջեւ ընկրկելով։ Բայց վերջապէս քանի որ ամէն պարագայի մէջ՝ սահմանած էր յղացած ծրագիրը գործադրել՝ երկար տատամսումներէ ետք, կանչել տուաւ թաղին յարգուած քահանաներէն մին, որուն համար լսած էր թէ իր բարձր դիրքին չնորհիւ յարաբերութեան մէջ էր մայրաքաղաքիս ամէն պատուաւոր ընտանիքներուն հետ։

Օր. Շարամովի հրաւէրը հաճելի անակնկալ մ'էր Տէր Հօր համար, որ անմիջապէս փութաց Շարամովներու բնակարանը, անձկանօք սպասելով հրաւէրին պատճառը հասկնալու։ Տարիներէ թ՝ վեր թէեւ կը լսէր անոնց համբաւը, մերթ ընդ մերթ եկեղեցին կը տեսնէր ալ զանոնք, բայց նկատելով որ այս հռչակուած միլիոնատէրերը չէին ուզեր յարաբերութիւն հաստատել ո՛ և է մէկու հետ, ինք ալ չէր զլխաներ նախայարձակ ըլլալով անոնց խնկարկութիւն ընելու և հիմա որ ինքնաբերաբար հրաւիրած էին զինք, կ'սպասէր ակնդէտ։

Սովորական խօսակցութիւններէ ետք, Մելինէ խորթ մայրը, եղբայրը, վարժուհին ու երկու օղիորդները ներկայացնելով,

—Տէր Հայր, ըսաւ, մենք հոս հաստատ բնակութիւն չունինք, անոր համար միշտ իրը հիւր նկատած ենք զմեզ ու այս դիրքով կեցած. մանաւանդ որ մինչեւ հիմա ուրիշ ալ չենք ունեցած ընկերական պարտականութիւններու վրայ խորհելու, քանի որ հայրս մեռած էր ու որտեղնէս ալ կրտրած, հիմա որ եղբայրս մնծցաւ. ինչպէս նաեւ երկու օղիորդները Սիրարտին ու Եւգինէն՝ ալ ընկերութեան մէջ մտնելու տարիքը թեւակոխեցին, գոհացնելու համար անոնց բնական փափաքները, մօրս հետ խորհեցանք վերջ տալ այլ ևս մեր քաշուած կեանքին։ ու յարաբերութիւն հաստատել այնպիսի պատուաւոր ընտանիքներու հետ, որոնց բարոյականու-

Քահանան ամբողջ կեանքը մեծահարուստ ընտանիքներու մէջ անցուցած ու Օր. Շարամովի ու անոր խորթ մօր նման հարիւրաւորներ տեսած ըլլալով անմիջապէս կռահեց որ անուղղակի կերպով ամուսնական թեկնածու փնտռել էր Շարամովներու մտադրութիւնը իրենց երկսեռ զաւակներուն համար։ բայց ուր գտնալ անակն բարձր բարոյականի տէր երիտասարդներ ու օրիորդներ։ ուստի պատասխանելէ առաջ վայրկեան մը մտածեց։ Մելինէ քահանային լռութենէն կարծելով որ գոհ չէ եղած այս տեսակ յանձնարանէ մը,

—Պիտի ներէք չէր հայր, ըսաւ, եթէ առաջին տեսութեան մը մէջ աշխարհիկ նիւթերու վրայ կը խօսինք ձեր սրբութեան առջեւ. մենք հոս մարդ չենք ճանչնար և ուրիշ անծանօթի մը խօսքով ալ չենք կրնար յարաբերութեան մտնել այս կամ այն ընտանիքին հետ, քանի՞ որ բարեկամանալը դիւրին է բայց բամնուիլը դժուար, հետեւաբար այս նկատումով է որ կը համարձակինք դիմել ձեր խորհուրդին, վստահ ըլլալով որ իբր յարգուած քահանայ՝ ընդարձակ ծանօթութիւն ունիք, մայրաքաղաքիս ամէն դասակարգին հետ։

—Իրաւունք ունիք, զաւակս, պատասխանեց քահանան, երբ խնդիրը քաղաքի մը մէջ նոր յարաբերութիւն մտկելուն վրայ է, պէտք է որ շրջահայեաց ըլլայ մարդ ու լուրջ քննութիւններէ ետք ընտրէ իր ծանօթներու շրջանակը։ Դեռատի դաւակ ունեցողներ մանաւանդ պէտք է ա՛լ աւելի բծախնդիր ըլլան, նկատելով որ բարոյապէս ապականած ընկերներ ու ընկերուհիներ յանախ կրնան թունաւորել իրենց նորատաց բարեկամները։ այս տեսակէտով ուրախ եմ որ իմ խորհուրդիս կը դիմէք։ բայց, զաւա՛կս, այն ատենն դժուար պատասխանատուութեան մը կ'ենթարկէք զիս ձեր այս պահանջումով որ, վճռական պատասխան մը տալէ առաջ պէտք կը զգամ պահ մը խորհելու։

—Ուրախ ենք որ լրջութեամբ նկատողութեան կ'առնէք մեր առաջարկը, յարեց Մելինէ շարունակելով պարզել ծրագիրը։ կը փափաքինք առաջին առթիւ երեկոյթ մը կազմակերպել, ուր կարելի եղածին չափ ստուար թիւով հիւրեր ունենանք։ բայց օրվէնեան մենք մարդ չենք ճանչնար, կը խնդրենք որ անուղղակի կերպով դուք ծանօթացնէք մեզ անոնց։